LITIJA
24. 12. 1941

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

GLASILO OBČANOV

ŠTEVILKA 5
MAJ 1986

10. KONGRES ZKS

Zveza komunistov Slovenije

Med kongresoma

Največji del aktivnosti litijskih komunistov je v tem času povezan s kongresi zveze komunistov. 10. kongres ZKS se je pravkar končal, 13. kongres ZKJ pa je pred durmi.

V razpravi pred 10. kongresom ZKS smo največ pozornosti namenili osnutku resolucije. Ta je v vseh razpravah doživela podporo. Pogosto pa se je pojavljala pripomba, da je v njej premalo določeno, kako bomo te usmeritve uresničevali, še zlasti, ker smo tudi doslej »sprejeta« stališča premalo dosledno ali pa sploh ne uresničevali. Prav gotovo je, da bomo komunisti, pa tudi drugi, uspešnost kongresa ocenjevali po tem, kako bomo znali v resoluciji opredeljeno politiko izvajati v vsakodnevnem življenju v svoji tovarni, svoji krajevni skupnosti, svoji osnovni organizaciji, v delegacijah, skupščinah itd. in s tem v celotni družbi. V razpravi smo se zavzeli za opredelitev enakomernejšega razvoja občin v SR Sloveniji, za to, da je z ekonomsko politiko potrebno vzpodbujati uspešnejše OZD oz. da se ta oblikuje po kriteriju uspešnih organizacij, ne pa celo obratno. Opozorili smo, da pričetek uveljavljanja novega sistema ekonomskih odnosov s tujino doživlja hudo kritiko, ki je argumentirana s primeri iz vsakodnevnega življenja. Tako je bila velikokrat izražena zahteva po spodbujanju izvoza, zagotavljanju uvoza oz. plačil v dogovorjenih rokih, zmanjšanju administriranja in etatizma na tem področju. Zahtevali smo, da se v resoluciji opredeli obveznost občin, ki zaposlujejo občane iz drugih občin, da tem občinam odstopijo del dohodka za kritje skupnih potreb, bodisi z uvedbo domicilnega principa bodisi s plačilom sorazmernega dela cene storitev. Zavzeli smo se tudi za večjo konsistentnost pravnega sistema in za določitev ugodnejših ekonomskih kriterijev za gospodarjenje v kmetijstvu kot v drugih panogah.

Delo naših delegatov na 10. kongresu ZKS smo ocenili kot dobro, kar trije so s svojimi prispevki javno nastopili v razpravi po komisijah, četrti pa je svoj prispevek oddal pisno. Naša delegacija je na samem kongresu dala tudi amandma k I. poglavju resolucije 10. kongresa ZKS, s katerim smo se zavzeli za bolj precizno opredelitev izvajanja načela, da bo zveza komunistov iz svojih vrst stalno in dosledno odstranjevala vse tiste, ki ne delujejo v skladu z vrednotami socialisitčne morale. Pripomba je bila v končnem besedilu resolucije upoštevana.

Osrednja pozornost velja sedaj razpravi o osnutku dokumentov za 13. kongres ZKJ. Predsedstvo OK ZKS je že obravnavalo osnutke vseh temeljnih resolucij in osnutek sprememb in dopolnitev statuta ZKJ, sprejelo pa je tudi poseben program aktivnosti za obravnavo dokumentov 13. kongresa ZKJ. S tem programom je predvideno, da bodo vse osnovne organizacije obravnavale osnutke temeljnih resolucij in osnutek sprememb in dopolnitev statuta ZKJ. Dogovorili smo se, da morajo biti razprave po eni strani usmerjene k oceni lastnih problemov, po drugi pa tudi h konkretnim predlogom za izboljšanje besedila resolucije. Osnovne organizacije ZK v osnovnih šolah, ZIK in VVO pa naj bi obravnavale tudi posebno resolucijo o vzgoji in izobraževanju, osnovna organizacija v ZIK posebno resolucijo o nalogah ZKJ pri razvoju kulture itd.

V vseh šestih komisijah občinskega komiteja tečejo obravnave o posameznih področjih posamezne komisije, v razpravo pa sta se vključili tudi obe komisiji predsedstva OK ZKS.

Aktiv komunistov, delavcev neposrednih proizvajalcev, bo razpravljal o nalogah ZK pri razvijanju socialističnih samoupravnih družbenogospodarskih odnosov, aktiv mladih komunistov o posebni resoluciji o nalogah zveze komunstov pri uveljavljanju družbene vloge mlade generacije, aktiv komunistov v vzgoji in izobraževanju pa o resoluciji o boju ZKJ za uresničevanje idejnih temeljev in večjo kakovost socialistične samoupravne preobrazbe vzgoje in izobraževanja.

Razprava pa ne bo omejena samo na organe in organizacije ZK, ampak bodo o posameznih delih dokumenta svoje mnenje povedali tudi v izobraževalni skupnosti, skupnosti otroškega varstva, kulturni skupnosti, samoupravni stanovanjski skupnosti in skupnosti za zaposlovanje.

Resolucijo o nalogah zveze komunistov v gospodarskem in znanstveno tehničnem razvoju bo na razširjeni seji obravnaval odbor gospodarske zbornice občin ljubljanskega območja Litija.

Sklicali pa bomo tudi aktiv komunistov članov občinske organizacije ZZB NOV Litija. Pri izdelavi programa aktivnosti smo tudi upoštevali zahtevo članstva po doslednejšem uveljavljanju osebne odgovornosti, pri vsaki nalogi je z imenom in priimkom opredeljeno, kdo je zanjo odgovoren, tako da bo v primeru, da naloga ne bo opravljena, mogoče ukrepati.

Vse te aktivnosti pa bomo zaključili na seji komiteja konec maja.

Kongresi zveze komunistov pomenijo izredno priložnost za mobilizacijo članstva, ki je nikakor ne smemo zamuditi. Z angažiranjem vsega članstva že v razpravi o tem, kakšne naloge si bomo s kongresom zadali, zagotavljamo tudi njegovo pripravljenost te naloge jutri, ko bo kongres končan, izvrševati. Samo če bomo zagotovili, da bo pri uresničevanju kongresnih usmeritev sodelovalo celotno članstvo, pa tudi ostali delovni ljudje in občani, bomo lahko uspešni pri spreminjanju razmer.

Borut Vuković

13. KONGRES SKJ

Ekološka zavest

Prišel je čas, ko razvoj ne pomeni samo večje proizvodnje dobrin in blaga, višjo življenjsko raven, temveč tudi in predvsem zdravo in čisto okolje, v katerem živimo. Naše okolje je namreč največja dobrina, ki jo imamo in doslej smo v razvojni euforiji prepogosto pozabljali na vse to, čeprav narava sama ne dovoljuje nasilnih posegov vase, svoj protest pa lahko izrazi dolga desetletja in še mnogo let pozneje. Sicer pa še vse premalo vemo o posledicah uporabe trenutno morda uspešnih in »čudovitih« sredstev in izumov, katerih posledice pa bodo morda čutili šele poznejši rodovi pa naj gre pri tem za uporabo atomske energije, različnih pesticidov in herbicidov, DDT, zdravil, konservansov in čistilnih sredstev.

Sicer pa nas vode, polja in gozdovi že danes opozarjajo, da moramo biti neprimerno previdnejši spričo tehnološkega razvoja, da ne govorimo o ekološki zavesti, ki mora postati pomembna silnica tudi našega dela in razvoja, kajti sleherno nasilje nad naravo rodi reakcijo, zdaj, ali pozneje.

Vse omenjene ekološke probleme seveda zdaj rešujemo, vendar velja prav za naravo in odnos do nje, da je bolje preprečevati, kot zdraviti, bolje ukrepati vnaprej, kot potem gasiti, kar ni samo dražje in bolj škodljivo, temveč tudi nevarnejše.

Kajti zdravo, lepo, neokrnjeno in čisto naravno okolje je poleg zdravja naša največja dobrina.

D. Ž.

O varstvu okolja

Čisto okolje ali biološka smrt?

V nekaj naslednjih številkah bomo poskušali predstaviti posledice vse večjega onesnaževanja okolja s poudarkom na naši občini. V zadnjem obdobju postajajo na ekologijo pozorni še posebej mladi. Omenimo le ekološka gibanja pri nas in odklonilna stališča mladih do gradnje hidroelektrarn na Muri in gradnje jedrskih central v Jugoslaviji.

V zadnjih letih se Jugoslavija po onesnaženosti okolja uvršča v sam vrh, zato nas ne preseneča pobuda mladinskega kongresa, da se ustanovi ekološki inštitut in pristopi k podpisu mednarodne konvencije o zaščiti okolja. Prav tako nekateri trmasto vztrajajo pri gradnji štirih novih jedrskih central v Jugoslaviji, ob čemer se redkokdo vpraša, kje in kako bomo dobili po 20 milijard dolarjev za izgradnjo vsake. Odgovori, da bomo gradili s kompenzacijo (izvozom blaga), so dokaj puhli, saj je naše gospodarstvo v položaju, ko s težavo pokriva že tekoče obveznosti. Ob tem se zastavlja še vprašanje, kje bomo shranjevali jedrske odpadke.

Prizadevanjem tistih, ki jim ni vseeno, kakšno je naše okolje, je vsekakor v prid tudi jedrska katastrofa v Sovjetski zvezi, kajti do podobne nesreče lahko pride kjerkoli na svetu, tudi v Krškem. Lepa, mirna in zdrava prihodnost je stvar nas vseh in ne le posameznih struktur, ki trmasto vztrajajo pri gradnji jedrskih central v SFRJ.

Dejstvo, da je okolje vedno bolj onesnaženo, nas mora skrbeti, pri tem pa ni izolirana niti naša občina. Zato smo se v uredništvu odločili, da vam v seriji prispevkov to problematiko širše predstavimo. Pričakujemo tudi vašo pomoč, zato nam pišite, kako je z okoljem v vaši sredini. Obiskali vas bomo. Tokrat pa vam na tretji strani objavljamo zapis s problemske konference o okolju v Kresnicah, ki jo je organizirala osnovna organizacija ZSMS Kresnice.

Tekst in foto:
RUDI BREGAR

Takole se je sredi maja udeležilo protestnega pohoda proti jedrskemu onesnaževanju okolja več tisoč Ljubljančanov, predvsem mladih družin z otroki in mladina. Taka uniforma čaka nas vse

Ob nesreči v jedrski elektrarni

O ukrepih in priporočilih zaradi posledic nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu je bilo že veliko napisanega. Ljudje so bili o tem seznanjeni preko sredstev javnega obveščanja. Namen tega članka torej ni celovita informacija o dogajanju, temveč informacija o organiziranosti in delovanju v naši občini v primeru takih ali drugih hudih nesreč.

Po obvestilu Republiškega centra za obveščanje o nesreči je naš center za obveščanje poskrbel za aktiviranje Občinskega štaba za civilno zaščito. Ta je na podlagi podatkov in navodil ocenil ogroženost na našem območju. Pri tem je ocenil, da sta ogroženi predvsem preskrba z vodo v območjih, kjer se oskrbujejo z deževnico, in proizvodnja mleka. Zato je sprejel tele ukrepe:

1. Vsem štabom CZ v KS je poslal obvestila z navodili za ukrepanje glede preskrbe s pitno vodo, uporabo sveže krme ipd. Obvestila so bila namenjena tudi za obveščanje po vaseh.

2. Na osnovi podatkov je ugotovil, da mestni vodovod ni ogrožen, prav tako tudi ne vodovodi po KS.

3. Preko obeh kmetijskih organizacij je obvestil kmete kooperante o neprimernosti uporabe sveže krme in paše ter o obveznem sortiranju mleka.

4. Preko Izvršnega sveta SO Litija je zagotovil delovanje inšpekcijskih služb, ki so nadzirale izvajanje ukrepov in jemale vzorce za pregled.

OŠCZ je bil v stiku s štabi CZ v KS. Ugotavljal je stanje v občini in dajal pojasnila glede povečane radiacije. Posredoval je v primerih, ko se navodila niso upoštevala. Opravil je tudi nekaj meritev radioaktivnosti, ki pa niso dale posebnih rezultatov, ker detektorji niso občutljivi na tako nizke vrednosti radioaktivnosti.

Inšpekcijski organi so odvzeli tudi več vzorcev vode iz kapnic za analizo. Ker rezultatov ni bilo takoj, potreba po pitni vodi pa je nenehna, je štab odločil, da se prečrpa voda iz kapnic in se jo nadomesti z neoporečno. Glede tega smo ugotovili, da se štabi v krajevnih skupnostih niso dovolj angažirali pri tem delu, pa tudi ne občani sami. Marsikje je zatajila tudi solidarnost.

OŠCZ tudi ugotavlja, da nekateri občani ne upoštevajo navodil, ki so jih posredovala sredstva javnega obveščanja, in čakajo pisna navodila. Smatramo, da so bila navodila dovolj jasna in pogosta in ni bilo nikakršne potrebe, da bi z zakasnitvijo pošiljali pisna obvestila v vsako gospodinjstvo.

Občanom priporočamo, da še nadalje spremljajo obvestila sredstev javnega obveščanja in jih tudi upoštevajo.

Občinski štab za civilno zaščito

18. aprila so našo občino v spremstvu Andreja Ambrožiča, sekretarja MS ZKS Ljubljana, in Željka Jegliča z RK SZDL obiskali predstavniki slovenskih organizacij iz zamejstva, ki so se kot gostje udeležili 10. kongresa ZKS. V delegaciji so bili Dušan Udovič, tajnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze iz Trsta, Marjan Šturm, tajnik Zveze slovenskih organizacij iz Celovca, Franc Wedenig, tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev iz Celovca in Peter Kuhar, podpredsednik Zveze koroških partizanov iz Celovca. Gostje OK ZKS so si ogledali grad Bogešperk in geometrično središče Slovenije na Slivni.

Poslovanje v prvem trimesečju

Z letom 1985 smo zaključili srednjeročno obdobje 1981—1985, od katerega smo po gospodarskih načrtih in stabilizacijskem programu veliko pričakovali, izkazalo pa se je za enega najtežjih gospodarskih obdobij po vojni. Inflacija se je razbohotila v največjih razsežnostih, kar je imelo tudi za gospodarstvo naše občine hude posledice, ki se še niso v celoti izkazale. Analize gospodarskih gibanj še preveč slone na indeksnih kazalcih, ki ob visoki inflaciji ne kažejo pravega stanja. Zato bi morali temeljito ja analizirati vsebino bilanc ter iskati možnosti, da bi gospodarski subjekti v občini izboljšali materialno osnovo za gospodarjenje ter s tem postali stabilni in manj odvisni od drugih virov. Žal že sam podatek o zadolženosti za obratna sredstva pove, da smo bili na koncu leta 1985 veliko bolj zadolženi kot v letu 1981, ko smo zakoračili v srednjeročno obdobje.

S takšno dediščino smo začeli leto 1985, prvo leto novega srednjeročnega obdobja. Po treh mesecih dela in poslovanja lahko ugotovimo, da smo z velikimi napori povečali proizvodnjo za 1%, vendar ta proces zaostaja za našimi predvidevanji. Treba pa je upoštevati, da je največja delovna organizacija Predilnica v intenzivnih investicijskih delih, kjer opravljajo rekonstrukcijo in montažo novih strojev, zato načrtujejo večji zagon v drugi polovici leta, ko bo pričela obratovati nova oprema.

Z letošnjim letom je stopil v veljavo nov zakon, ki je uvedel nov devizni sistem. Poslovanje po novem zakonu v prvem trimesečju že kaže tiste slabosti, o katerih je bilo ob sprejemanju zakona v preteklem letu toliko govora. Uvoz surovin in rezervnih delov je v popolnem zastoju, kljub temu pa organizacije združenega dela poslujejo zaenkrat v okviru svojih načrtov. Da ni bilo motenj v proizvodnji zaradi pomanjkanja repromateriala, gre zasluga dobri založenosti s surovino v tistih ozdih, ki uporabljajo uvoženi material. Seveda pa jim to veže veliko več obratnih sredstev, kar se kaže na poslabšani likvidnosti in povečanju obresti.

Že v lanskem letu smo ugotavljali, da se v občini odpirajo nova delovna mesta. Ta dinamika se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Gospodarstvo zaposluje 3.663 delavcev, v primerjavi z lanskim trimesečjem je zaposlenost večja za 2,1%; če pa primerjamo zaposlenost v začetku letošnjega leta s stanjem na koncu letošnjega trimesečja, je zaposlenost večja za 1,1%.

Na rast zaposlenosti vplivajo investicijska vlaganja, ki bodo v letošnjem letu rekordna. Slabost novih delovnih mest je predvsem v tem, da ne zahtevajo delavcev z višjimi stopnjami izobrazbe. Ta struktura delavcev bo še nadalje odhajala v Ljubljano. Večja zaposlenost se je trenutno odrazila v zaostajanju produktivnosti, vendar tu računamo na napredovanje v naslednjem obdobju, ko se bo povečala tudi proizvodnja.

Podatki iz obračuna poslovanja v prvem trimesečju kažejo, da večjih zastojev v prodaji še ni, čeprav so količinske zaloge izdelkov nekoliko večje od stanja v lanskem marcu. Primerjava stanja zalog gotovih izdelkov v začetku leta s stanjem 31. marca 1986 kaže vrednostno povečanje za 23%, vendar je večja vrednost predvsem posledica višjih cen.

Od tekoče prodaje in pravočasnih plačil sta odvisna oblikovanje in razporeditev celotnega prihodka. V odnosu na lansko trimesečje je celotni prihodek večji za 77% in v glavnem izvira iz večjih prodajnih cen. Pomembno pa je, da stroški proizvodnje rastejo počasneje za 8 indeksnih točk v primerjavi z rastjo celotnega prihodka. Če izvzamemo iz proizvodnih stroškov amortizacijo, je rast stroškov še počasnejša.

Spremembe zakona o amortizaciji, ki velja od 1. januarja 1985 dalje, dajejo kolektivom večje pravice o določanju amortizacijskih stopenj in oblikovanju sredstev amortizacije. Z zakonom je določena le spodnja meja. To je pomembna novost, ker lahko organizacije združenega dela, glede na svoje možnosti, same zvišajo amortizacijo, ki je bila v preteklih letih prenizko obračunana zaradi inflacijskih vplivov na obračunano osnovo.

V primerjavi z lanskim obdobjem je amortizacija večja za 124%, vendar še vedno zaostaja, kar dokazuje podatek, da je udeležena v celotnem prihodku s 4,4%. Šele ko bo dosežena udeležba med 6 in 7 odstotki v celotnem prihodku, bomo lahko smatrali, da je obračun amortizacije realen. Upočasnjena rast stroškov se je odrazila pri dohodku, ki je večji v odnosu na lansko obdobje za 106%, medtem ko je čisti dohodek večji za 95%. Razkorak med dohodkom in čistim dohodkom dokazuje, da so se v letošnjem letu izrazito povečali izdatki v breme dohodka. Podrobnejši pregled izdatkov kaže, da se je izredno povečal davek iz dohodka zaradi velikih obveznosti SR Slovenije do proračuna federacije, nadalje prispevek samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti zaradi izboljšanja materialnih pogojev izvajalcev in valorizacije pokojnin in uskladitve z OD delavcev postopno še v takočem srednjeročnem obdobju.

Veliko povečanje ugotavljamo pri prispevku ŽTP za kritje izpadlega dohodka in pri prispevku za usposabljanje kmetijskih zemljišč, kjer se je prispevna stopnja za združevanje nepovratnih sredstev povečala od 0,30 na 2%.

67 odstotkov čistega dohodka so ozdi namenili za osebne dohodke in skupno porabo, tako da je za akumulacijo ostalo 33% čistega dohodka ali 652 milijonov dinarjev. Upoštevati je treba, da gre pri medletnih obračunih le za začasno razporeditev, ki še ne kaže realne podobe. Z zaključnim računom ob koncu leta se bo namreč še precejšen delež akumulacije združil za razvoj nerazvitih republik in izgradnjo republiške infrastrukture.

Na podlagi dosežene akumulacije se postavlja vprašanje, ali akumulacija pokriva večjo vezavo obratnih sredstev v zalogah, kot posledice inflacije:

	skupne zaloge	povečanje
dne 31. 3. 1985	4 271 mio din	—
31. 12. 1985	6 448 mio din	2 177 mio
31. 3. 1986	7 343 mio din	895 mio

Iz teh podatkov je razvidno, da se je vezava denarnih sredstev v zalogah do konca leta povečala za 2.177 milijonov din, od začetka pa do konca trimesečja pa še za dodatnih 895 milijonov din. Tako povečana vezava ni imela kritja v doseženi letni akumulaciji, zato so morale organizacije združenega dela pridobiti zunanje vire v obliki dolgoročne ali kratkoročne zadolžitve. To kaže tudi povečanje kreditov, ki so znašali za obratna sredstva na dan 31. 3. 1985 3.198 milijonov din, na koncu trimesečja pa že 5.122 milijonov din. Večji krediti povzročajo večje obresti in s tem se zmanjšuje akumulacija OZD.

V treh OZD izkazujejo motnje v poslovanju. Doseženi čisti dohodek ne zagotavlja kritja vseh obveznosti. Premalo čistega dohodka so dosegli v TOZD Gradmetal (za 18.335.000 din), TOZD Kovinarska Dole (15.935.000 din) in KOP Komunala (1.476.000 din). Smo na začetku poslovnega leta, zato lahko računamo, da bodo navedeni kolektivi z intenzivnim delom nastali položaj do konca leta sanirali.

Uspešnost poslovanja v I. trimesečju je razvidna iz tabele.

Kazalec »sredstva za reprodukcijo na delavca« predstavlja akumulacijo in amortizacijo v posameznem ozdu in je najpomembnejši kazalec, ker prikazuje sredstva, ki dejansko služijo v poslovne namene v sleherni delovni organizaciji.

A. Kralj

	Rast dohodka v %	Rast OD v %	Ø mesečni neto OD v din	Sred.za reproduk. na delavca v din
Gospodarstvo občine	106	113	75.920	261.914
Predilnica Litija	131	106	80.825	403.242
TOZD Usnjarna Šmartno	63	93	83.263	295.914
Lesna industrija Litija	89	112	62.635	204.939
SCT TOZD Industrija apna Kresnice	120	136	74.820	89.372
Kovina Šmartno	179	144	86.834	357.708
TOZD mesarija in prekajevalnica	87	121	85.311	245.750
TOZD Pletilja Litija	69	118	55.786	79.375
Kovinarska TOZD transp.naprave	81	82	66.980	45.120
KZ Gabrovka - Dole	96	123	63.878	97.436
KZ Litija	193	171	73.612	147.895
Gozdni obrat Litija	18	90	77.191	455.765
SGD TOZD Gradmetal	275	148	72.566	10.880
Gostinsko podjetje Litija	116	68	50.040	45.381
Mizarstvo Gabrovka	553	269	96.667	678.698
Mizarstvo Litija	82	197	65.206	134.912
KOP Komunala Litija	322	118	71.152	155.740

KOVINA NASKAKUJE SVETOVNI VRH

Vrhunska kvaliteta odpira vrata v svet

Po obisku v eni naših manjših delovnih organizacij smo bili prijetno presenečeni. Kovina, ki je bila pred enim letom še na robu propada, se je v letu dni povzpela v vrh jugoslovanskih proizvajalcev tovrstne opreme in tudi med najboljše na svetu. Kovina je delovna organizacija, ki ima danes zaposlenih 190 delavcev, svoj korak v razvoju pa je naredila že pred leti. Zdaj le nadaljujejo ta cilj in v letu dni se je že izkazalo, da je usmeritev prava, nam je ob obisku dejal Gorazd Cuznar, direktor Kovine.

»Od marca lani smo delovno organizacijo postavili na profesionalni nivo. Lani v tem času ni bilo nobenega inženirja, danes imamo štiri, in to zelo dobre,« je dejal Cuznar.

Rezultati so že vidni, četudi nam direktor pravi, da vlagajo predvsem v prihodnost, v znanje, ki ne prinese rezultatov čez noč. Vendar lahko za Kovino rečemo, da so rezultati prišli čez noč, saj se je v enem letu proizvodni program popolnoma spremenil. V Jugoslaviji noben proizvajalec ne izdeluje tovrstnega materiala, že v letošnjem letu pa vodstvo DO načrtuje, da bodo med petimi vodilnimi na svetu. In v čem je skrivnost nenadnega skoka Kovine?

»Prestrukturirali smo celoten proizvodni program. V tem je vsa skrivnost. Kar čez noč smo to naredili. Ko sem 1. marca lani prišel v službo, sem ustavil proizvodnjo in nisem imel časa razlagati zakaj, ker smo na uro toliko in toliko milijonov izgubljali. Ustrašil sem se ekonomske analize, saj je Kovina dnevno delala z veliko izgubo. Delala je vse, pa ni vedela, kaj dela,« nam svoj prihod opisuje Cuznar.

V lanskem letu so za trikrat povečali fizično proizvodnjo, letos načrtujejo štiriinpolkrat več. Povsem razumljivo, saj v Kovini izdelujejo izdelke, ki jih v Jugoslaviji ni sposoben nihče. Vsaj ne tako kvalitetnih. Njihov osnovni proizvodni program so armature za centralno ogrevanje za vse plinarne, vodovode in naftovode, tako za individualne naročnike kot industrijo. Proizvodnja temelji na osnovi barvnih kovin, predvsem bakra.

Ali se zavedate, da imate v stanovanju bombo? To lahko preprečite s prenosnikom toplote s termovarovalcem za kotle na trda goriva.

Kovina je bila v preteklosti orientirana predvsem na domači, slovenski trg, pa še to predvsem na območje Ljubljane in Kranja. Zato so si za cilj zadali razširitev prodajne mreže. Tako so že odprli predstavništvi v Zagrebu in Sarajevu, v pripravi pa je tudi v Beogradu. Direktor je prepričan, da vsak dan en človek več spozna Kovino.

Izvažajo predvsem v Italijo, Nemčijo in Avstrijo, podpisana je pogodba za 500.000 dolarjev za Iran, kamor bi lahko izvozili petkrat več, kot pa je zmogljivost proizvodnje. Prav tako velja za Sovjetsko zvezo, kjer že tudi tečejo razgovori in bi lahko izvozili rezultate desetkratne proizvodne zmogljivosti. Torej ima Kovina že kar lepe rezultate tudi v mednarodni menjavi. Omenimo le nastop na konkursu na Nizozemskem, kjer je bil poleg Japoncev izbran prav proizvodni program šmarske Kovine.

Kovina je izredno majhen obrat po kapacitetah, po kvaliteti pa se uvršča v sam svetovni vrh. Kako bo z izvozom? »Novi devizni zakon deluje na izvoznike izredno destimulativno, tudi za Kovino,« pravi Cuznar, »ker ne postavlja vseh izvoznikov v enakopraven položaj. Drugo pa je politika tečaja dinarja. Direktor meni, da dinar po vojni še nikoli ni bil tako precenjen, kot je danes. To tudi za Kovino pomeni grožnjo dohodkovnosti.

Direktor Gorazd Cuznar: Tako pridnih in marljivih delavcev v dosedanjem delu še nisem srečal.

Žensk je v Kovini manj, so pa zato večinoma v montaži, kjer med drugim sestavljajo končne izdelke in jih seveda tudi kontrolirajo.

Kljub tem problemom, na katere niti vodstvo delovne organizacije ne more vplivati, pa je tovariš Cuznar izredno optimistično razpoložen in niti za trenutek ne pomisli, da jim vsi načrti ne bi uspeli. Zares izreden in sposoben človek, okrog sebe pa je zbral izredno sposobne, perspektivne in mlade ljudi.

V lanskem letu so bili skladi prilično majhni, ob podatku, da se je dohodek na delavca v letu 1985 v primerjavi z letom poprej zvečal za preko 700 odstotkov, pa nam pove, da vodstvo delovne organizacije ne drži križem rok. Ob tem pa direktor ne pozabi pohvaliti delavcev v proizvodnji in pravi, da tako pridnih delavcev v dosedanji praksi še ni srečal. K uspešnosti poslovanja dodajmo še podatek, da leta 1984 sploh niso imeli poslovnega sklada, lani pa že preko 34 starih milijard dinarjev. Ob tem se nam resno zastavlja vprašanje, kaj so delali njihovi predhodniki, da so dosegali tako slabe rezultate in so jim delavci bežali drugam. Zakaj pa z istimi delavci dosegajo izredne rezultate.

Zdaj pa se nekaj časa povrnimo v njihove proizvodne obrate. Težko je najti primerno poimenovanje zanje, vendar brez sramu lahko rečemo, da so slabši kot hlevi. Zato je bil res zadnji čas, da si postavijo nove proizvodne prostore, katerih predračunska vrednost. 1. aprila letos je preko 62 starih milijard dinarjev. S sedanjo proizvodnjo tudi onesnažujejo okolje in povzročajo hrup, v novih obratih pa se bodo delavci počutili kot v laboratoriju, pravi Cuznar. Ob ogledu proizvodnje nismo mogli verjeti, kako v takšnih delovnih pogojih delavci sploh delajo. Vendar smo v razgovoru z njimi izvedeli, da so s sedanjim delom zadovoljni, zelo pa se veselijo novih proizvodnih prostorov. Danes del proizvodnje poteka dobesedno na prostem, malodane pod milim nebom. Vodstvo delovne organizacije si je naložilo ogromno breme, vendar v stoodstotni uspeh sploh ne dvomijo. To jim bo tudi uspelo, saj kratkomalo garajo po cele dneve in često ob tem pozabijo na privatno življenje. Tudi za hrano nimajo časa. Ko bi le bilo več takšnih ljudi in delovnih organizacij.

Tekst in foto:
RUDI BREGAR

Jože Černe se je v Kovini zaposlil že pred odhodom v JLA in pravi, da bo kar ostal. V Kovini je tudi njegov brat Ivan.

V maju so začeli pripravljati teren za novo tovarno. Proizvodnja v njej naj bi stekla že letos.

Tekmovanje kovinarjev

Proizvodno delovna tekmovanja kovinarjev ljubljanske regije so že tradicionalna oblika srečanj. Letos je bilo to že šesto tekmovanje, organizirala pa sta ga Občinski svet ZS Ribnica in Občinski svet ZS Kočevje. Tekmovanje je bilo izvedeno 5. aprila. Tekmovalci so opravili teoretični del v prostorih osnovne šole v Ribnici, praktični del pa je potekal v petih delovnih organizacijah, in sicer: v RIKU Ribnica (strugarji, rezkalci, brusilci in strojni ključavničarji), ITPP Ribnica (orodjarji), ITASU Kočevje (ročni električni varilci, varilci TIG in varilci MAG), Kovinarju Kočevje (plamenski varilci) in v AVTU KOČEVJE Kočevje (avtomehaniki otto, diesel).

Za letošnje tekmovanje lahko ugotovimo, da je bilo precej množično, saj je bilo skoraj enkrat več tekmovalcev kot v preteklem letu oziroma 129. Res pa je, da se število udeleženih občin ni povečalo. Tako kot lani je tudi letos poslalo svoje tekmovalce sedem od osmih občin ljubljanske regije. Te so bile: Kočevje, Ribnica, Logatec, Vrhnika, Litija, Domžale in Kamnik.

Čeprav z udeležbo iz naše občine na tem tekmovanju še ne moremo biti zadovoljni, pa vendarle lahko ugotovimo, da je bila ta boljša kot pretekla leta. Lansko leto sta iz naše občine sodelovala le dva tekmovalca (iz Lesne industrije Litija). Letos so se tekmovanja udeležili: Franc GRIČAR (avtomehanik diesel), Janez DRAGAR (varilec MAG) in Jože SIRK (strugar) iz Lesne industrije Litija, Branko POVŠE (ključavničar) in Jože ŠIVALEC (ključavničar) iz Kovinarske Krško, TOZD Transportne naprave Dole, ter Srečo ROZINA (ključavničar) in Franc REPOVŽ (ključavničar) iz SGD Beton, TOZD Gradmetal Litija. Tudi tokrat je vodil celotno skupino Edo JUHANT iz Lesne industrije Litija.

Naši tekmovalci so dosegli dobre rezultate, ponovno pa je bil najboljši FRANC GRIČAR, ki je med sedmimi tekmovalci avtomehanikov-diesel ponovno zasedel prvo mesto in s tem neposredno pravico za udeležbo na 10. delovno srečanje kovinarjev Slovenije, ki bo od 5. do 7. junija 1986 na Ravnah na Kroškem.

Cilj delovnih srečanj kovinarjev ljubljanske regije je predvsem množičnost, zato si bo Občinski svet ZSS Litija prizadeval, da bi v prihodnje na takšnih tekmovanjih sodelovalo še več kovinarjev, tudi iz drugih naših delovnih organizacij, predvsem iz Kovine Šmartno, ki je naša največja delovna organizacija te dejavnosti.

Franci Kajba

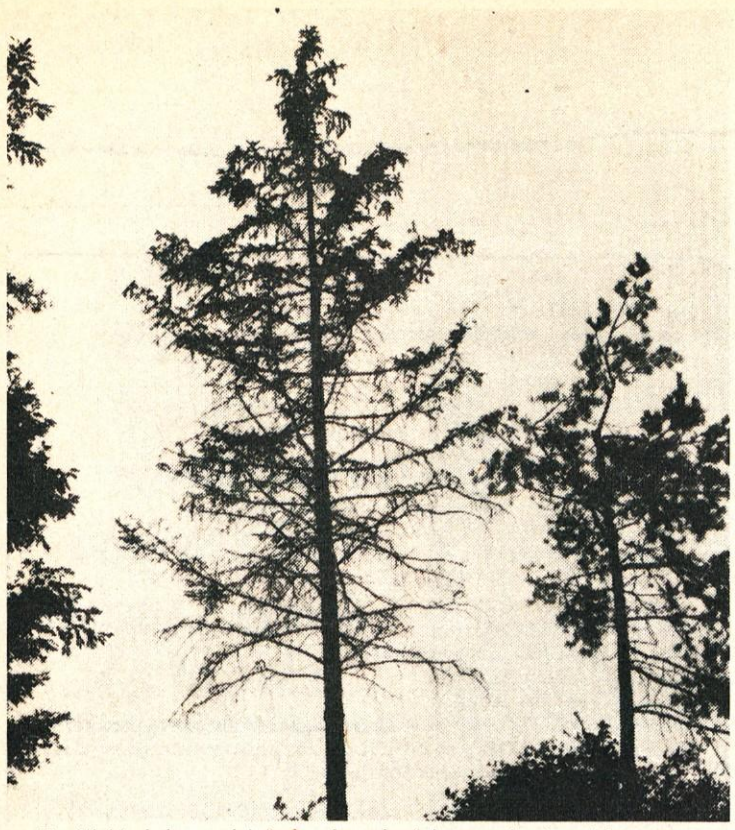

Značilni izgled propadajoče smreke — krošnja propada od spodaj navzgor

Gozdovi umirajo tudi pri nas

Ko govorimo o onesnaženju zraka in s tem tudi o umiranju gozdov, moramo razlikovati posledice vpliva škodljivih snovi izrazito lokalnega značaja (ožje Zasavje, Mežiška dolina) in posledice splošnega onesnaženja ozračja. Vplivi ožjega onesnaženja zraka na gozdove v litijski občini niso tako izraziti, da bi jih lahko izdvojili iz splošnega onesnaženja in veljajo tudi za našo občino ugotovitve za Slovenijo oz. Srednjo Evropo v mogoče bolj omiljenih razsežnostih. Zaradi tega navajamo nekaj podatkov o razmerah in dognanjih tako v slovenskem kot širšem prostoru, ki smo jih povzeli iz Informatorja, internega glasila GG Ljubljana.

Težko bi rekli, kdaj je pričel fenomen umiranja gozdov svoj smrtnonosni pohod po evropskih in severnoameriških gozdovih. Zanj smo prvič slišali l. 1981 (izvzeti moramo sušenje jelke, ki ga poznamo že nekaj desetletij in ga prav tako v zadnjem času prištevajo k umiranju gozdov), ko je zajel srednjeevropske gozdove in so v Nemčiji sprožili alarm prve stopnje, češ da bo gozd v nekaj letih popolnoma izginil. Gotovo je, da bolezen ni prišla nenadoma , ampak se je več let nabirala v rastlinah, ob določenem trenutku pa je izbruhnila na dan v neverjetnem obsegu. Slovenci smo mislili, da nas bolezen ne more doseči, kajti računali smo na pomoč alpskega pogorja, ki naj bi nas varovalo pred onesnaženim zrakom velikih industrijskih bazenov zahodne Evrope. S tem ni rečeno, da tudi sami ne onesnažujemo zraka, saj smo v svetu znani kot močnejše razvita dežela na tem območju. L. 1983 je zdravje slovenskih gozdov močno opešalo, a smo se tolažili, da so vzroki v hudi suši, ki je nastopila poleti tega leta. V prvi polovici lanskega leta so bile padavine zares obilne in enakomerne, gozdovi so se popravili in nam vlili upanja, da ne umirajo. Vendar se je stanje že jeseni močno poslabšalo. Zadnji udarec so dobili gozdovi lansko zimo s hudim dolgotrajnim mrazom. Danes ni več nobenega dvoma, pri nas gozdovi umirajo, koliko gozdov je prizadetih, bomo izvedeli ob koncu leta, kajti inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo bo pod pokroviteljstvom Združenja za gozdarstvo in Republiškega komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo ter ob pomoči vseh gozdnih gospodarstev izvedel obsežno raziskavo o umiranju gozdov, ki bo zajela vse slovenske gozdove.

Teorij o vzrokih umiranja gozdov je mnogo, vendar je večina znanstvenikov prepričana, da je glavni povzročitelj onesnažen zrak, tako s strupenimi plini, ki nastajajo ob izgorevanju, kot s prašnimi delci, ozonom, fotokemičnim smogom (PAN) in drugimi strupi, ki pod skupnim imenom imisija škodljivo delujejo na žive organizme, tudi na ljudi. Glavni krivci — industrija, kurišča in promet — dnevno izbruhajo na tone tega onesnažujočega materiala.

Danes poznamo dve fazi onesnaženega zraka — suho in mokro. V suhi fazi so plini in prašni delci, če pa se plini v padavinah raztope, dobimo mokro fazo onesnaženega zraka, ki ima popularno ime kisli dež. Delovanje onesnaženega zraka na rastline je torej kompleksno, na rastline ne deluje strupeno samo SO_2, ampak cela vrsta strupenih in nestrupenih snovi. Res je, da v gozdu nimamo tako visokih koncentracij strupov, kot smo jih deležni ljudje, ki vsakodnevno uživamo »dobrine« civilizacije pri njenem izvoru, zato onesnažen zrak sam po sebi ne povzroči akutnega umiranja gozdov. Potreben je nek stresni moment, šok, ki premakne »mirujoč« stadij bolezni. Največkrat so to nenadne klimatske spremembe, kot so suše, dolga razdobja hudega mraza in podobno. Če se je drevo do tedaj še lahko branilo, po takem šoku to ni več sposobno. Znaki bolezni postanejo vidni tudi navzven. Kako intenzivno bo umiranje gozdov, je torej odvisno od klime, pa tudi od rastišča (na slabših rastiščih bodo gozdovi hitreje umirali) in od načina gospodarjenja (monokulture so močneje prizadete). Bolezen napada skoraj vse drevesne vrste, iglavce in listavce. Do nedavnega smo poznali samo sušenje jelke, to smo poskušali reševati s smreko. Če danes pomislimo na prihodnost, se znajdemo pred dokaj zapleteno nalogo, kako sanirati poškodovane sestoje.

Suha in mokra faza onesnaženega zraka ne delujeta le na samo rastlino, ampak tudi na tla in na organizme, ki živé z drevesom v skupnosti. V tleh pride do izpiranja hranilnih snovi, v koreninam nedostopne predele. Zaradi fizikalno-kemičnih sprememb v tleh, prihajajo v rastlino strupene snovi predvsem v obliki težkih kovin, koreninski sistem in asimilacijski aparat pričneta odmirati, poslabša se pretok snovi po drevesu, dihanje in fotosinteza. Drevo ni več odporno proti mrazu, škodljivcem, suši, nastopijo bolezni in motnje v rasti dreves. Iglice in listi prično rumeneti in odpadati, krošnje se redčijo in postajajo vedno bolj presvetljene, vrhovi dreves se sušijo in na koncu drevo umre. Presvetljene krošnje so eden prvih znakov umiranja dreves, poleg njih so še porumenelost in porjavelost iglic ali listov, sekundarni poganjki, sušenje vrhov, pri boru igličavost in podobno.

Prav po teh znakih bomo letos v Sloveniji popisali celotno površino gozdov, kajti ljudem in družbi smo dolžni pošteno povedati, kako je z našim največjim naravnim bogastvom.

Na koncu se nam postavlja vprašanje, kako ustaviti smrtonosni pohod te bolezni. Strokovnjaki so si edini, da bi bilo to mogoče le z zmanjševanjem onesnaženosti zraka. Tu pa se srečamo s problemom, ki ga gozdarji sami ne moremo rešiti. Dokler ne bo na dimnikih filtrov, v avtomobilskih motorjih katalizatorjev, v pečeh pa goriv, ki manj onesnažujejo, toliko časa bodo naši gozdovi v nevarnosti. Ni treba posebej govoriti, v koliko večji nevarnosti smo ljudje, kajti večina nas živi v mnogo višjih koncentracijah onesnaženja kot gozdovi. Kakor ne moremo gozdarji sami reševati gozda, tako nima nobenega smisla, da bi vsaka dežela posebej, sama zase reševala problem onesnaženosti, ali pa da ga bi reševale samo nekatere. Zato so skoraj vse evropske države podpisale Helsinško listino o varstvu okolja, kjer so se obvezale, da bodo ohranile stopnjo onesnaženosti na ravni iz leta 1980. Podpisnici te listine nista le Albanija in Jugoslavija...

Naj k temu povzetku dodamo še tole obvestilo:

Letošnjo pomlad so opazne rjaste obrobe listja na bukovih drevesih. Ker v zvezi s tem nastajajo razna ugibanja, pojasnjujemo, da so poškodbe posledica aprilskih nizkih temperatur — pozebe in ne onesnaženja ozračja.

Gozdno gospodarstvo

Mladi Kresničani o svojem okolju

Apnenica onesnažuje okolje

Mladinska organizacija v Kresnicah je organizirala problemsko konferenco o varstvu okolja, pri čemer se nam zdi, kakor da okolje ni pomembno za starejšo generacijo. Drugače si ne znamo razlagati izredno slabega odziva vsaj predstavnikov vodstev Socialistične zveze in krajevne skupnosti.

V razpravi so ugotovili, da bi bilo treba v Kresnicah oceniti okolje in sprejeti ukrepe za njegovo izboljšanje, in sicer z vidikov konfiguracije zemljišča, zgodovinskih prvin kraja, rajonizacije dejavnosti, zraka, vode, tal, hrupa, odplak in odpadkov, izrabe prostega časa in kulturne podobe krajine.

Ko so govorili o rajonizaciji dejavnosti, so bili izredno kritični do lokacije apnenice in njene širitve proti zahodu, saj se s širitvijo vriva proti stanovanjskem naselju in na najbolj plodna tla v kraju. Apnenico so omenili tudi kot velikega onesnaževalca kraja, medtem ko problemov s pitno vodo nimajo. Ocenjevali so, da je treba zaščititi kmetijske površine tudi na Dobrovi, Lazu in Kresniškem vrhu. Ob tem pa so se izrekli proti gradnji hidroelektrarne v Kresnicah, ker je na rečnem produ najrodovitnejša zemlja. Predlagali so, da se njihova stališča upoštevajo pri planiranju.

Opozorili so tudi na hrup v okolju, saj se v dolini zvok odbija od bregov in je tako močnejši in trajnejši. Hrup povzročajo vlaki in apnenica, zato so zahtevali, da se na več mestih opravijo meritve v času, ko za to v apnenici ne bodo vedeli.

Mladi Kresničani so se načrtno lotili problematike okolja, čeprav nas skrbi, ali se bodo njihova stališča tudi uveljavljala, če struktur, ki imajo vsaj nekaj moči pri tovrstnih odločitvah, sploh ni bilo na problemsko konferenco.

RUDI BREGAR

Po mnenju mladih je največji onesnaževalec Industrija apna Kresnice

Navzoči so povedali, da so si delegati iz Kresnic prizadevali, da v bodoče ne bi bil kraj toliko obremenjen z onesnaževanjem, vendar s svojimi prizadevanji niso uspeli. Menijo, da družbenopolitična skupnost pri planiranju ne upošteva 104. člena Ustave SRS, po katerem plan, ki ne izpolnjuje ekoloških pogojev, ni strokoven in je zato nesprejemljiv. Če bi upoštevali navedeno, bi si prizadevali, da bi se apnenica počasi ukinjala in ne širila. Načrtovana ne bi bila elektrarna in tudi ne mešalnica močnih krmil, temveč bi bili namesto tega načrtovani manjši obrati s čisto dejavnostjo in možnostjo zaposlovanja krajanov.

S fotoaparatom naokrog

Zakaj tako?

Za okolje pa res ne skrbimo. Že pogled okrog sebe nas prepriča, da živimo v svinjaku, v okolju, ki je vedno bolj onesnaženo s strupenimi snovmi, ki jih morda niti ne opazimo, poleg tega pa je okrog nas tudi polno odpadkov, ki močno kvarijo podobo okolja.

Le kdo dovoli in kdo bi moral preprečevati nekontrolirano postavljanje barak v okolju, ki ni primerno za to, poleg tega pa preprečuje normalen razvoj tamkajšnje favne? Na to so nas opozorili lovci Lovske družine Šentvid pri Stični, objekt pa se nahaja v Sobračah.

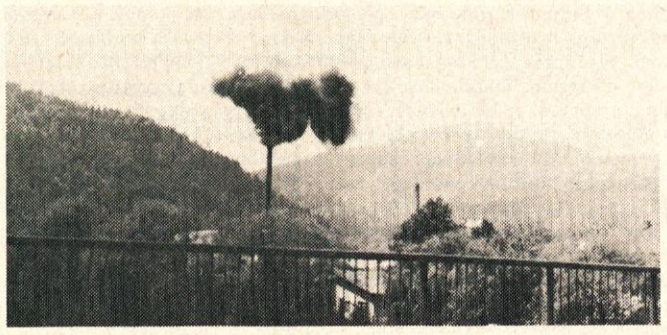

Tudi v Litiji je onesnažen zrak. To nas niti ne čudi, če pogledamo ta posnetek obrata Lesne industrije Litija, ki spušča v zrak zanesljivo tudi strupene snovi.

Tekst in foto:
Rudi Bregar

Da bi se bolje razumeli in več ustvarili

KAJ MISLIŠ SODELAVEC?

Skupina za boljšanje proizvodnje in dela

V zadnjem nadaljevanju smo opisali razmere po svetu. Sedaj pa poglejmo, kakšne so razmere pri nas. Samoupravljanje kot način odločanja se je pri nas že močno razvilo, v samem procesu dela pa zelo malo ali nič. Položaj in delo sta ostala domala nespremenjena. Delavec se zelo težko otrese mezdne miselnosti in se redko vključuje v dogajanja v samem procesu. Dejstvo je, da se delavci udejstvujejo na začetku procesa in po končanem planskem obdobju, ko se sprejemajo poročila o poslovanju in storjenih akcijah. Vmes pa je precejšnja vrzel, saj sodelujejo le pri sprejemanju najrazličnejših aktov in pravilnikov, medtem ko naj bi se pri svojem delu ravnali po tehnoloških predpisih. Tako dejansko ne sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje delovnega procesa. Inovacijska dejavnost pa je prepuščena redkim posameznikom — ljubiteljem.

Dandanes opažamo, da delavci v delovnem procesu le navajajo probleme in postavljajo zahteve, da naj nekdo drug reši te probleme ali pripravi podrobnejšo analizo in podobno. Običajno so to vodstva ali strokovne službe. Zato lahko sklepamo, da znanja še ne vrednotimo dovolj, pa tudi ne izkušenj delavcev pri reševanju proizvodnih problemov. Tako so do rešitev, pri katerih niso aktivno sodelovali, največkrat ravnodušni. To se dogaja zlasti takrat, ko uvajamo nove tehnologije, ki terjajo prilagoditve našemu načinu dela in odnosom v združenem delu.

V prejšnjih poglavjih omenjene skupine za izboljšanje dela, kvalitete, varnosti, izkoristka itd. nakazujejo rešitev tega problema. To pa je za gospodarsko, družbeno in kulturno okolje še kako pomembno, posebej še, ker pomenijo obogatitev dela in samoupravljanja.

Naša ustava, zakonodaja in družbeni dogovori ta razvoj še podpirajo in omogočajo. Take rešitve namreč pomenijo inovacije v proizvodnem procesu in hkrati prispevajo k boljšemu rezultatu delovne enote in organizacije v celoti. Pomenijo neke vrste obogatitev dela, saj delavci v kratkih razgovorih takih skupin obravnavajo konkretne probleme v svojem delovnem okolju, o njih razpravljajo in iščejo rešitve.

Pogoj za uspešno izvajanje in uporabo takih metod dela pa je primeren način zbiranja informacij. Najbolj pa pri tem motijo slaba organizacija dela, slabi odnosi med ljudmi in nezadostna informiranost. Te metode dela pa so tudi pogoj za zmanjševanje že večkrat omenjene odtujenosti od dela.

Prihodnjič: Formiranje skupin za izboljšanje proizvodnje in zbiranje zamisli

Franci Grošelj

Poklicno usmerjanje mladih

Poklicno usmerjanje predstavlja dejavnost, ki omogoča posameznikom tako izbiro poklicne poti, ki ustreza osebnostnim značilnostim posameznika in značilnostim ter zahtevam družbenoekonomskega razvoja. Ta dejavnost se večkrat zmotno razume kot enostransko omejevanje oz. prilagajanje izbire poklica družbenim potrebam (v zadnjem času celo mreži šol).

Poklicna odločitev posameznika je predvsem »samousmeritev«, to je nedotakljiva pravica vsakega posameznika, seveda pod vplivom dejavnosti poklicnega usmerjanja, ki obsega:

- **načrtovanje kadrov,**
- **poklicno vzgojo,**
- **poklicno informiranje,**
- **poklicno svetovanje,**
- **poklicno spremljanje.**

Poklicna vzgoja in informiranje potekata od rojstva dalje, intenzivirata pa se v zadnjih letnikih osnovne šole, posebno v 7. in 8. razredu. Poklicno svetovanje temelji na podatkih o posamezniku (uspehu, sposobnostih, interesih, mnenju zdravnika o zdravstveni sposobnosti in mnenju staršev) in podatkih o potrebah iz kadrovskih načrtov. Svetovanje se izvaja predvsem v prvem polletju 8. razreda, kasneje pa ob prijavi za vpis in event. ob vpisu.

Na podlagi rokovnika RKVITK za vpisni postopek in izvedbo vpisa se izvajajo aktivnosti na vseh šolah v naši občini.

Namere učencev, zbrane oktobra 1985, in podatki iz prijave za vpis v mesecu aprilu so pokazali, da se zelo veliko učencev želi zaposliti brez predhodnega strokovnega izobraževanja. Delovne organizacije, ki sprejemajo te učence na delo, bi jih morale vključiti v programe usposabljanja z delom. Lahko predpostavljamo, da je večina teh otrok psihično in fizično premalo zrela za strokovno, odgovorno in naporno, največkrat fizično delo (norma, delovno okolje). Zato želimo vzpodbuditi predvsem starše, da bi usmerjali svoje otroke v izobraževanje, čeprav za manj zahtevne poklice.

Že namere učencev kažejo zelo motečo delitev na izrazito »moške« in »ženske« poklice, ki se je ob prijavi še izraziteje pokazala. Dekleta se bodo morala vpisati tudi v tehniške poklice, sicer bodo ostajala brez poklica oz. si bodo pridobile poklice, za katere zaposlitve ne bodo našle. Mišljenje, da so dekleta primerna tudi za tehniške poklice, bi morali sprejeti predvsem odgovorni delavci v delovnih organizacijah.

Fantje težav pri vpisu večinoma nimajo, saj se vpisujejo v šole, kjer je zasedenost manjša. Pogrešamo namere za vpis v vojaške šole, saj poznamo problem slovenskega vojaškega poveljniškega kadra.

Za vse smeri in stopnje izobraževanja je letos mladim na voljo 112 kadrovskih štipendij. Največ štipendij je za izobraževanje na četrti zahtevnostni stopnji (58), za štiriletno izobraževanje 16 štipendij, za višješolski in visokošolski študij pa 18. Preostale štipendije so razpisane za dveletno izobraževanje (lesar, kovinar).

Če primerjamo število vpisanih v šole, prijavljenih za vpis v naslednje šolsko leto in število razpisanih kadrovskih štipendij v naši občini, lahko ugotovimo, da v tradicionalnih panogah (usnjarski, tekstilni, lesarski in kovinarski) za poklice II., III. in IV. stopnje zahtevnosti kadrovske štipendije tudi letos ne bodo podeljene. Povečan obseg razpisa kadrovskih štipendij bo vplival na poklicne odločitve verjetno šele v prihodnjem letu, saj se miselnost počasi spreminja.

Za štipendije iz združenih sredstev bo mogoče oddati vloge na skupnost za zaposlovanje v počitniških mesecih po razpisu, ki bo objavljen konec meseca maja v časopisu Delo.

Dragica Mravlja

Kultura

Zapelo blizu 300 šolarjev

Letošnja občinska revija šolskih zborov je potekala sredi aprila v litijski dvorani; na njej je sodelovalo 7 zborov, v katerih poje 297 pevk in pevcev. Tokrat so nastopili: otroški pevski zbori z Vač (zborovodkinja Helena Hauptman), Štangarskih poljan (Alenka Kralj), Šmartna (Lojzka Koritnik) in Litije (Jožica Juvančič, Darinka Slimšek) in mladinska zbora iz Šmartna (Janko Slimšek) ter Litije (Darinka Slimšek). Kljub slabemu vremenu so poslušalci napolnili dvorano in pozorno spremljali nastope vseh sodelujočih zborov. Kot je zapisal v oceni predstavnik Zasavske pevske skupnosti Franci Steban, sta bila prijetna osvežitev večera skladbi Uroša Rojka Sončnice ter renesančni kanon Dona nobis pacem, ki sta ju zapela šmarski mladinski oziroma otroški zbor.

Po večletnem premoru sta na občinski reviji letos prvič sodelovala tudi dva otroška zbora s podružničnih šol, tokrat z Vač ter Štangarskih Poljan; to pa je bil tudi prvi nastop zborovodkinj Helene Hauptman ter Alenke Kralj.

Osmo pevsko srečanje mladih

Zasavska pevska skupnost in Zveza kulturnih organizacij Trbovlje sta organizirali 7. maja že osmo pevsko revijo mladih; na njej je letos zapelo 7 otroških in mladinskih zborov od Litije do Hrastnika. Našo občino je predstavljal mladinski zbor iz Šmartna, ki ga vodi zborovodja Janko Slimšek. Poleg samostojnega nastopa je sodeloval tudi pri skupnih pesmih, kjer sta pela še mladinska zbora iz Hrastnika in Trbovelj. Letošnja revija je bila nekoliko okrnjena, saj se nista samostojno predstavila mladinska zbora iz Trbovelj in Zagorja.

Boris Žužek

Center interesnih dejavnosti mladih Litija

Pester program interesnih dejavnosti

Glede na dosedanje izkušnje mladih v Litiji je bil v začetku leta ustanovljen Center interesnih dejavnosti mladih (CIDM) pri OK ZSMS Litija. Center je z resnejšim delom pričel šele v aprilu ter za maj in junij pripravil pester program kulturno-zabavnih prireditev, ki ga objavljamo v tej številki Glasila občanov.

CIDM bo skrbel za pregled nad izvajanjem programa na področju interesnih dejavnosti mladih, dajanje pobud za izboljšanje programa, spremljanje vseh večjih akcij, ki so občinskega pomena, programsko vsebino razvoja interesnih dejavnosti ter za usklajevanje vseh večjih prireditev in akcij. Opredeljena je tudi sestava CIDM. Vodili ga bodo člani komisij za kulturo, šport in informiranje pri OK ZSMS Litija, predstavnika Zveze kulturnih in Zveze telesnokulturnih organizacij Litija ter podpredsednik OK ZSMS Litija, ki je po funkciji zadolžen za interesne dejavnosti mladih.

Ustanovitev CIDM je bila nujno potrebna, saj se že dalj časa govori in razpravlja, da mladi nimajo svojih prostorov, nihče jim ne organizira preživljanja prostega časa in so prepuščeni ulici in neprimernim gostinskim lokalom, ki jih v občini res ne manjka. Mladi v mestu Litija bodo dobili za izvajanje interesnih dejavnosti tudi svoje prostore v večnamenskem zakloniščU na Rozmanovem trgu. Več o tem pa prihodnjič.

Tekst in foto:
Rudi Bregar

S srečanja lutkovnih skupin (LI-LU Litija)

Amaterska kulturna dejavnost v občini

Vse bolj pestro

Mesto Litija velja za kulturno mrtvo mesto, predvsem po obiskih kulturnih prireditev, čeprav le-teh v zadnjih letih ne manjka. Bolj pestra je dejavnost v okoliških krajevnih skupnostih. V zadnjih letih si tudi v Litiji lahko ogledamo najrazličnejše kulturne in zabavno-glasbene prireditve, za katere pogosto ni in ni zanimanja. Verjetno je to še dota naših predhodnikov, ki niso pripravljali načrtnega dela na kulturnem področju. Pogovarjali smo se z Rosano Kristan-Maček, tajnico Zveze kulturnih organizacij Litija in organizatorjem kulturne dejavnosti.

»Premikati se je začelo na bolje, ko je propadel načrt, da bi v Litiji zgradili kulturni center. Boris Žužek je že dolga leta predsednik ZKO in vedno je moral prositi za fičnike, da so izpeljali vsaj del programov kulturne dejavnosti. Danes je sredstev občutno več, čeprav še vedno ne dovolj,« pravi Rosana.

Rosana je začela na ZKO delati (profesionalno) leta 1980. Dotlej je bila v občini razvita predvsem pevska dejavnost, ki pa zaradi majhnega števila učencev, predvsem na podružničnih šolah, ni imela perspektive. Nasploh je v občini zelo razvita prav pevska dejavnost, v zadnjem času tudi gledališka, postopoma pa se uveljavljajo tudi druge dejavnosti: fotografija, likovna dejavnost, lutkarstvo, plesne skupine in še bi lahko naštevali.

V Litiji se je večkrat pojavila zahteva po ustanovitvi gledališke skupine oziroma kulturno-umetniškega društva, vendar kaj več od razgovorov ni bilo narejenega, saj so ugotovili, da ni zanimanja. Tudi zaradi kadrovskih težav, saj bi bilo težko najti ustrezen kader, kar bi seveda pomenilo umeten in prisiljen obstoj društva. Seveda o tem še vedno razmišljajo, čeprav je treba počakati, da čas prinese svoje in pogoji dozorijo.

Kljub temu pa je danes vrsta društev, ki jih vsekakor velja pohvaliti. Iz mladinskega aktiva na Javorju so ustanovili izredno kvalitetno Folklorno skupino Javorje, ki se prav v teh mesecih namerava registrirati kot samostojna kulturna skupina. V Litiji ne smemo mimo perspektivne lutkovne skupine Li-Lu, ki prav letos praznuje peto obletnico delovanja. Nekaj kadrovskih problemov se tudi pojavlja pri Lipi kot izredno dobri pevski skupini. Najbolj pa sta aktivni KUD Jevnica in Kresnice, Gabrovka je sicer nekoliko popustila v pestrosti dejavnosti, lani pa je ponovno zaživelo KUD Vače, predvsem po zaslugi Petra Svetika, ki je ogromno naporov vložil v razvoj kulturne dejavnosti na Vačah kot tudi uveljavljanju geometričnega središča Slovenije kot pomembne turistične točke.

V Kresnicah omenimo posebnost, razvoj likovne dejavnosti, pod mentorskim vodstvom Pavleta Smoleja, tudi člana izvršnega odbora ZKO Litija. Skratka, kulturna dejavnost je zelo razvita. Mogoče je še vedno nekaj premalo kulturnih izmenjav med KUD, čeprav se srečujejo na občinskih srečanjih in tudi širše, v okviru zasavske zveze. Marsikje pa se srečujejo tudi s prostorskimi problemi, saj za nastope uporabljajo kar šolske učilnice, ker ni denarja, da bi si postavili dvorane. Vendar kaže, da bo iz leta v leto bolje.

Rudi Bregar

OK ZSMS LITIJA
Center interesnih dejavnosti mladih

vabi mlajše, mlade in starejše na

LITIJSKO POMLAD

v dvorano na Stavbah v Litiji

Četrtek, 29. maja, ob 19. uri:
POLETJE V ŠKOLJKI (film). Predstavitev najnovejšega slovenskega mladinskega filma (cena 150 din).

Petek, 30. maja, ob 20. uri:
VEČER Z ANSAMBLOM GU-GU. Za prijeten plesni večer s pestrim showom bo poskrbela skupina GU-GU, ki zna vedno ustvariti pristno vzdušje, kjerkoli se pojavi (cena 500 din).

Sobota, 31. maja, ob 14. uri:
MLADI PIONIRJEM IN NJIHOVIM STARŠEM. V bogatem programu se bodo predstavili čarovnik, lutkovna skupina LI-LU, plesne skupine, kantavtorji s pesmimi za otroke,... (cena 100 din).

Petek, 13. junija, ob 19. uri:
LOJZE KOVAČIČ: MRTVAŠKI PLES. Skupna predstavitev Lutkovnega ansambla Centra za kulturo mladih s celovečerno lutkovno predstavo za srednješolsko in odraslo populacijo (cena 200 din).

Sobota, 14. junija:
IGRE BREZ MEJA. Pravcate igre brez meja bodo pripravili mladi iz osnovne organizacije ZSMS Šmartno.

Petek, 20. junija, ob 20. uri:
LESTVICA SLOVENSKIH DISCOTEK. V živo se bodo predstavili voditelji priljubljene radijske oddaje Lestvica slovenskih discotek, seveda z najpopularnejšimi disco skladbami. Pester show program: izbor miss večera, plesno tekmovanje, mikrofon je vas... Čakajo lepe nagrade (cena 400 din).

Vstopnice za posamezne prireditve so v predprodaji na OK ZSMS Litija, Ponoviška 6, (tel. 881-269) ter v knjigarni v Litiji. Kupili jih boste lahko tudi uro pred pričetkom posameznih predstav pri blagajni dvorane na Stavbah.

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Spoznavajmo se

Pod tem geslom je potekala 12. aprila v dvorani Zadružnega doma v Jevnici 6. konferenca Zveze kulturnih organizacij Litija. Poleg delegatov kulturno-umetniških društev in samostojnih skupin so ji prisostvovali še vabljeni gostje, ki delujejo v ZKO, iz sosednjih občin ter predstavniki družbenopolitičnega življenja občine Litija ter krajevne skupnosti Jevnica. Zvezo kulturnih organizacij Slovenije pa so zastopali: podpredsednik Slavko Mežek, glavni tajnik Vojko Stopar, organizacijski tajnik Tone Štefanec in strokovna sodelavka za likovno dejavnost Andreja Koblar.

Prvi del je vključeval obravnavo tipičnih točk dnevnega reda: pregled uresničitve sklepov lanske konference, poročilo o delu in finančni načrt v minulem letu ter predlog delovnega programa za letos. Precej pozornosti so namenili predlogu srednjeročnega načrta ZKO Litija za naslednje srednjeročno obdobje, saj so v razpravi sodelovali skoraj vsi delegati ter vabljeni gostje, ki so dali vrsto pobud za nadaljnje delovanje naše organizacije; omenim naj okrepitev sodelovanja z vsemi dejavniki kulturne dejavnosti v naši občini, zlasti v krajevnih skupnostih, ustanovitev odborov za posamezne zvrsti ljubiteljske kulture, uvedbo strokovne knjižnice, povezovanje z medobčinskim svetom ZKO v Zasavju, poživitev likovne in klubske dejavnosti z novimi vsebinami, omogočiti začetek dela amaterskih delavcev na področju filma in fotografije, vključevati v sedanje in nove sekcije čimveč mladih in se lotiti tudi založniške ter raziskovalne dejavnosti.

Osrednjo točko, šesto po vrsti, je letošnja konferenca ZKO Litija namenila skrbi za varstvo naravne in kulturne dediščine ter vključevanju mladih v našo dejavnost. Kresničani so seznanili prisotne delegate in goste z dosedanjimi prizadevanji na tem področju z bogatim delom likovne sekcije ter opozorili na varovanje vode kot življenjsko pomembne naravne dediščine; Jevničani so predstavili razvoj kraja in skrb za varstvo kulturne dediščine, saj so na tem področju v občini zaorali ledino, Folklorna skupina Javorje pa je prikazala nekaj narodnih običajev ter predstavila značilne narodne jedi ob domačih praznikih skozi vse leto.

Izvajalci osrednje točke konference so poskrbeli tudi za tri razstave, ki so jih pripravili v dvorani. Kulturno-umetniško društvo Kresnice je pripravilo izbor likovnih izdelkov, Jevničani razstavo starih predmetov, folkloristi pa značilne jedi, ki so jih ljudje pripravljali za pusta, veliko noč, košnjo, mlačev, proščenje, koline ter druge priložnosti.

V znamenju mladih sta potekala tudi začetek in zaključek konference. Vse prisotne so pozdravili z dvema plesoma člani domače plesne skupine RONDO, nazadnje pa je zaigral še tamburaški orkester iz Šmartna.

Za to obliko in vsebino konference se je izvršni odbor ZKO Litija odločil na pobudo Toneta Štefanca, organizacijskega tajnika ZKOS; tako imenovane vzorčne konference, ki naj bi pripomogle k večji učinkovitosti tovrstnih letnih srečanj na ljubiteljskem področju, pripravljajo še v nekaterih drugih občinah.

V pripravo in izvedbo konference je bilo vloženega veliko truda; v mislih imam vse sekcije in kulturno-umetniška društva, ki so sodelovala v programu in pri razstavah, in domačine — Jevničane — ki so se tudi tokrat, kakor že večkrat doslej, izkazali kot odlični gostitelji in organizatorji. Ni bilo naključje, da smo se za prvo letno konferenco, ki je potekala izven občinskega središča, odločili za Jevnico.

Boris Žužek

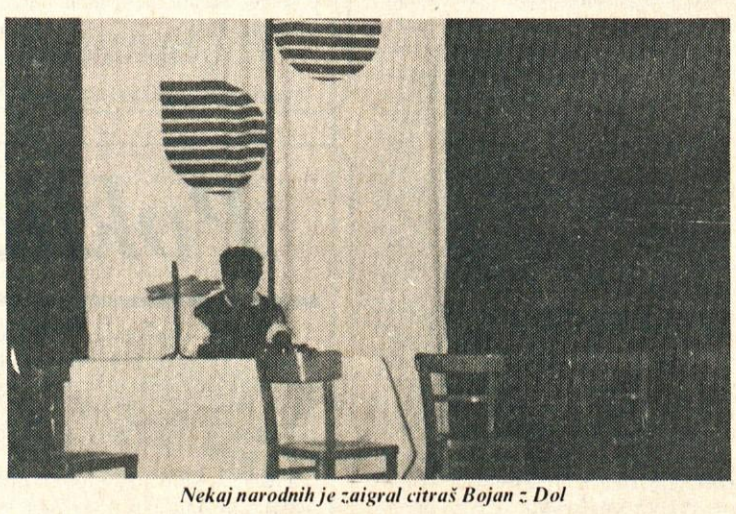

Nekaj narodnih je zaigral citraš Bojan z Dol

Del razstave narodnih jedi — koline

Podelili srebrna priznanja OF

Že od leta 1970 Občinska konferenca SZDL Litija podeljuje posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe srebrna priznanja OF.

Petindvajsetega aprila so jih na slavnostni seji OK SZDL Litija za leto 1986 prejeli:

— OO ZZB NOV Litija
— Gasilsko društvo Vače
— Ženski pevski zbor KUD Fran Levstik Gabrovka
— Franc Jerman
— Andrej Kralj
— Boris Žužek
— Regina Kralj

Priznanja jim je izročil predsednik Občinske konference SZDL za njihov trud in napore pri uveljavljanju, krepitvi in razvoju SZDL, uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih odnosov na posameznih področjih družbenega življenja ter krepitvi samoupravljanja v naši skupnosti.

(foto: Zofka)

Deset let delovanja ženskega pevskega zbora KUD Fran Levstik Gabrovka

Gabrovške pevke ob jubileju

V soboto, 26. aprila 1986, so dvorano osnovne šole v Gabrovki zasedli številni ljubitelji zborovskega petja. Ženski pevski zbor KUD Fran Levstik Gabrovka, ki nastopa na krajevnih, občinskih in republiških prireditvah, predstavil pa se je tudi v zamejstvu in posnel oddajo na ljubljanski televiziji, je namreč slavil 10-letnico neprekinjenega delovanja. Na jubilejnem koncertu smo z veseljem pozdravili vse predstavnike družbenopolitičnega življenja iz krajevne skupnosti Gabrovka in občine Litija, predstavnike delovnih organizacij in zborov, krajane, še posebno pa skladatelja Radovana Gobca, opernega pevca Ladka Korošca, narodnega heroja Jožeta Borštnarja, Marjana Oblaka in predsednika Kulturne skupnosti Litija Ivana Godca, ki je na prireditvi nastopil kot slavnostni govornik.

Program, ki je bil razdeljen v dva dela — v odmoru so nastopili Zasavski rogisti — je vseboval narodne, umetne in partizanske pesmi. Ženske so pele pod vodstvom zborovodkinje Marjane Kralj, ki zbor vodi od leta 1980 dalje z veliko mero optimizma, navdušenja in požrtvovalnosti.

Boris Žužek, predsednik ZKO Litija, je šestnajstim pevkam izročil bronaste Gallusove značke, ki jih podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Ladko Korošec pa je zboru podelil zlato plaketo Tabora slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični.

Zbor je prejel tudi številne čestitke, saj je v letih svojega delovanja navezal stik z mnogimi zbori širom po Sloveniji.

Ko je izzvenela zadnja pesem v uradnem delu koncerta, so bile izrečene tudi številne besede zahvale delovnim organizacijam in posameznikom, ki so zboru stali ob strani v vseh letih delovanja in ob organizaciji jubilejnega koncerta. Omeniti moramo Mizarstvo Gabrovka, ki je na začetku sezone v obojestransko zadovoljstvo velikodušno in z razumevanjem sprejelo pokroviteljstvo nad prireditvijo; HP KZ Gabrovka — Dole, ki je prošnjam zbora vedno prisluhnila v preteklih letih in letos, ko je bila njihova pomoč še zlasti dobrodošla; Osnovno šolo Lojze Hostnik — Jovo, kjer so imele pevke na razpolago prostore za vajo in dvorano ob nastopih.

Pevke so bile še zlasti vesele, da koncerta niso zamudili zborovodja Matija Pačnik, ki je pevke prvi popeljal v svet zborovskega petja, Marjan Oblak, ki spremlja zbor že od leta 1977 in mu pomaga pri organizaciji gostovanj in koncertov, in seveda skladatelj Radovan Gobec, čigar strokovna pomoč je nepogrešljiva in jo izkazuje zboru že osem let. Je mentor zbora, pevkam pomaga z notnim materialom, s kritičnimi mislimi pa opozarja na napake in pomanjkljivosti, kar je nujno, če hočemo, da zbor napreduje.

Priznati moramo, da ima vsaka pevka svoje zasluge, da je zbor uspešno prehodil desetletno pot. Vendar je prav, da nekatere izmed njih posebej imenujemo: solistko Ivo Korelc, dirigentko Marjano Kralj in predsednico zbora Slavko Železnik, ki ima največ zaslug, da je zbor kontinuirano delal in da je tako svečano obeležil desetletnico uspešnega delovanja, saj je bila vsa skrb za organizacijo koncerta na njenih ramah.

Sklepni del prireditve je bil namenjen pravzaprav vsem, ki so se zbrali v dvorani. Najprej so k slavljenkam na odru pristopile vse nekdanje pevke, ki so bile v preteklosti prisiljene iz najrazličnejših vzrokov zapustiti zbor, toda ljubezen do petja je v njih še vedno živa, kar so dokazale, ko so v zboru ponovno začele. In ker smo želeli, da bi koncertni večer vzpodbudil še koga, da bi pomagal pri ohranjanju naše pevske tradicije, smo pozvali vse obiskovalce, naj zapojejo. Pesem, ki je prihajala tako ubrano iz stoterih grl, je bila za pevke najlepše darilo in najbolj spontana čestitka, hkrati pa tudi potrdilo, da je bil njihov nastop čudovit.

Anica Resnik

Priprave na sezono mladinskih delovnih akcij

Mladinska delovna brigada Franc Rozman Stane se bo letos že tretjič udeležila republiške delovne akcije TREPČE (prej se je imenovala Kozjansko). Akcije se bodo v 2. izmeni od 20. julija do 9. avgusta poleg brigadirjev iz Litije udeležili še mladi s Ptuja in Metlike. Za udeležbo na republiški akciji se bodo brigadirji usposabljali na lokalnih akcijah v občini. V maju bodo urejali okolico Bogenšperka. Kasneje pa imajo v načrtu večdnevno akcijo za izgradnjo vodovoda v KS Dole, skupno akcijo z enoto vojakov iz vojašnice na Vrhniki, ki bodo tudi letos gradili vodovod na Primskovem...

Z novim načinom financiranja mladinskega prostovoljnega dela v občini so zagotovljena tudi sredstva za sofinanciranje te dejavnosti v krajevnih skupnostih. V naslednjih petih letih bodo osnovnim organizacijam ZSMS v KS nakazana sredstva, ki bodo tem krajevnim skupnostim omogočala lažje izvajanje letnih planov. Letos so potrebe po sredstvih izrazile osnovne organizacije iz Štangarskih Poljan, Šmartnega, Dol in Velike Štange.

Alenka Urbanc

Končana prva sezona filmskega gledališča

V začetku maja se je z odličnim ameriškim filmom ČAS NEŽNOSTI končala prva sezona filmskega gledališča v Litiji. Prikazano je bilo sedem filmov različnih žanrov in produkcij, ki dosegajo visoko kvalitetno in umetniško raven. Vsi filmi so bili opremljeni s komentarjem, ki je prispeval k lažjemu spremljanju filma. Žal so bile predstave slabo obiskane, na kar je verjetno vplivala tudi slaba informiranost. Na koncu lahko samo upamo, da se bodo take prireditve pojavljale tudi v prihodnjih sezonah, saj je ogled dobrega filma pravo umetniško doživetje.

Enota študentskega servisa v Litiji

V letu 1986 enota Študentskega servisa v Litiji nadaljuje z delom. Od 1. junija do 1. septembra 1986 bo delovala vsak torek in četrtek od 10. do 12. ure in vsako sredo od 14. do 16. ure v Domu borcev in mladine — 1. nadstropje. Do 1. junija se vsak interesent lahko oglasi na Občinski konferenci ZSMS Litija vsak delavnik razen sobote od 6. do 14. ure, v sredo do 16. ure.

Predilnica Litija, IUV TOZD Usnjarna Šmartno in Kovina Šmartno že sprejemajo prijave za počitniško delo v svojih kadrovskih službah. Izplačila za opravljena dela bodo potekala preko Študentskega servisa.

Dijake in študente prosimo, da se v servis včlanijo oz. podaljšajo veljavnost članskih izkaznic v mesecu juniju. Za vpis v servis potrebujete osebno izkaznico, 2 fotografiji, potrdilo o šolanju ali indeks in 100 din. Za podaljšanje članstva pa potrebujete le potrdilo o šolanju oz. indeks.

Alenka Urbanc

Prvo področno srečanje otroških in mladinskih skupin

V okviru gledaliških in lutkovnih srečanj v Zasavju smo 24. aprila v Jevnici organizirali 1. področno srečanje otroških in mladinskih gledaliških skupin — Našo besedo. Predstavili so se igralci OŠ Ivana Skvarča iz Zagorja z Linhartovo Županovo Micko. Predstavo so si ogledali osnovnošolci iz Jevnice, Senožeti, Kresnic in Hotiča ter dramaturginja Jelena Sitar, ki je po predstavi vodila pogovor z ustvarjalci. To srečanje smo tudi posvetili kongresu ZKS.

R. M. K.

OBKROŽI AKCIJO, NA KATERI ŽELIŠ SODELOVATI

ORGANIZACIJA	AKCIJA	KRAJ	DATUM
OK ZSMS Ljubljana Center Prešernova 26 Te.: 324-891	Goričko	Gornji Petrovci	27. 7. – 23. 8.
OK ZSMS Ljubljana Bežigrad Linhartova 13 Tel.: 322-356	Brkini	Ilirska Bistrica	29. 6. – 19. 7.
OK ZSMS Lj. Moste-Polje Proletarska 1 Tel.: 441-035	Ibar-Lepenac	Priština	8. 6. – 5. 7.
OK ZSMS Lj. Šiška Trg prekomosrkih brigad 1 Tel.: 551-087	Bela Krajina	Črnomelj	3. 8. – 23. 8.
OK ZSMS Lj. Vič-Rudnik Trg MDB 14 Tel.: 210-311/59	Pešter	Sjenica	6. 7. – 2. 8.
OK ZSMS Domžale Ljubljanska 70 Tel.: 721-790	Bela Krajina	Črnomelj	22. 6. – 12. 7.
OK ZSMS Vrhnika Cankarjev trg 8 Tel.: 752-327	Bela Krajina	Črnomelj	13. 7. – 2. 8.
OK ZSMS Logatec Notranjska 14 Tel.: 741-281	Brkini	Ilirska Bistrica	20. 7. – 9. 8.
OK ZSMS Ribnica Šeškova 14 Tel.: 861-274	Brkini	Ilirska Bistrica	20. 7. – 9. 8.
OK ZSMS Grosuplje Kolodvorska 2 Tel.: 771-310	Rogla	Rogla	29. 6. – 19. 7.
OK ZSMS Kamnik Gregorčičeva 2 Tel.: 831-026	Rogla	Rogla	29. 6. – 19. 7.
OK ZSMS Kočevje Ljubljanska 7 Tel.: 851-091	Deliblatski pesek	Čardak na Deliblatu	8. 6. – 5. 7.
OK ZSMS Litija Ponoviška c. 6 Tel.: 881-269	Trebče	Bistrica ob Sotli	20. 7. – 9. 8.

Občinske konference Zveze Socialistične mladine Slovenije v ljubljanski regiji

1. IME IN PRIIMEK .....

   Bivališče: stalno ..... pošta ..... tel. št. .....

   Bivališče: začasno ..... pošta ..... tel. št. .....

   Datum rojstva ..... kraj .....

2. Naslov šole ali OZD .....

   Ulica, kraj ..... tel. št. .....

3. S čim se ukvarjaš: taborniki, folklora, ples, planinstvo, fotoamaterstvo, gledališče, pisanje spisov, risanje, humor, recitiranje, petje, igranje instrumenta, nogomet, košarka, šah, rokomet, namizni tenis, odbojka, radioamaterstvo, ...

   .....

   .....

4. Do sedaj si se udeležil sledečih oblik MPD .....

5. Katere zadolžitve si opravljal na MDA .....

6. Katere zadolžitve si pripravljen sprejeti v brigadi .....

   .....

7. Ali pričakuješ težave glede odobritve udeležbe s strani OZD oziroma šole: DA — NE

Predsednik OO ZSMS ..... Podpis udeleženca .....

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE 1986

KRAJEVNA SKUPNOST GABROVKA

AKCIJA ZA ČISTO OKOLJE

Zbiranje odpadnih surovin

Pionirji in mladinci so v aprilu z veliko zavzetostjo pristopili k zbiralni akciji starega papirja, železa in odpadnega stekla, ki sta jo organizirala PO in ŠSD. Učenci so odpadne surovine zbirali in prinašali v šolo tri dni, prevoz starega železa pa so organizirali učenci in njihovi starši iz posameznih vasi s traktorji sami, kar dokazuje, da je odnos prebivalcev do take akcije pozitiven. Rezultati akcije so vredni omembe — zbrali smo dve toni starega papirja, več kot pet ton starega železa, sto petinsedemdeset kilogramov odpadnega stekla in osemsto trinajst steklenic. Vse sekundarne surovine je prevzel DINOS iz Trbovelj, večino nepoškodovanih in še uporabnih steklenic pa je odkupil PRESAD. Akcija je bila uspešna — z njo smo poskrbeli za čisto okolje in lepši izgled našega kraja, sredstva, ki jih bodo osnovnošolci prejeli za zbrane odpadne surovine, pa bodo še kako dobrodošla pri organizaciji izletov in ekskurzij.

Osmošolci so pogozdovali

Sestavina vzgojno-izobraževalnega dela so tudi delovne akcije in družbenopotrebno delo, s katerim se učenci vključujejo v dogajanje v krajevni skupnosti in vzpostavljajo zveze med izobraževanjem in delom. Poleg cele vrste takih del (urejanje in vzdrževanje pomnikov revolucije, nasadov in zelenic, površin okrog šolske zgradbe, pomoč ostarelim in osamelim občanom, zbiranje sekundarnih surovin, očiščevalne akcije, delo v sadovnjakih, izdelava plakatov za prireditve v krajevni skupnosti, razne uslužnostne dejavnosti — dežurstvo, hranilniška služba, šolska trgovina, razdeljevanje vabil in obvestil prebivalcem KS...) učenci osnovne šole vsako leto tudi pogozdujejo. Letošnji osmošolci so v aprilu po dogovoru z gozdarsko službo posadili 12.000 sadik v Gobniku, na Vodicah, na Gobi in Zgornjih Jelenjih.

Akcija je vsekakor širšega družbenega pomena in je hkrati dokaz dobre povezave šole z okoljem.

Anica Resnik

FACT 18

Filmska razglednica

Mesec maj je že skoraj za nami, narava je ozelenela, mi pa že vsi skupaj mislimo na morje, hribe in druge lepote, ki nam bodo vlile novih moči za nadaljnje delo.

Res, da se v kinematografu včasih ne moremo ravno spočiti, lahko pa se razvedrimo. Zato ne premišljujte, oglejte si tudi kakšno filmsko predstavo in morda boste po njej boljše volje in življenje vam bo zopet postalo dragocen dragulj.

V mesecu juniju vas ne bomo utrujali z dramami in podobnimi filmi. Program bo v stilu časa, veder, napet in zanimiv.

Začeli bomo z glasbo, in sicer z ameriškim glasbenim filmom OGNJENE ULICE (Streets of fire). Zgodba pripoveduje o mladi rock pevki, ki jo ugrabijo sredi nastopa. Po neštetih zapletih jo reši fant, ki ga že dolgo ljubi, a mu do sedaj tega ni uspela povedati. Seveda je to le stranska zgodba, glavno besedo ima glasba, ki vas bo zabavala poldrugo uro. Nekatere pesmi iz filma so postale uspešnice svetovnih lestvic v letu 1985.

Sledil bo angleški vohunski film VOHUN, IMENOVAN IGLA (7., 8. 6.). Britanska obveščevalna služba je že 1940. leta ujela šifrirana vohunska sporočila, ki govorijo o tem, da na otoku deluje nacistični vohun, opremljen z radijsko postajo. Kakor se približuje dan invazije, postaja iskanje vohuna vse bolj dramatično. »Igla« ubije vsakega, ki mu stoji na poti. Pri tem pa se ne zaveda, da bo srečanje z lepim dekletom zanj usodno. V glavnih vlogah sta zaigrala Donald Sutherland in Kate Nelligan, režiser je bil Richard Marguand.

Filma BOMBARDER verjetno ni treba posebej predstavljati. Dovolj bo, če povem, da sta v glavnih vlogah zaigrala Bud Spencer in Terence Hill.

PUŠČAVSKI LEV je film, ki je nastal v ameriško-libijski koprodukciji. Prikazuje pa boje na bližnjevzhodnem bojišču.

Bruce Lee, John Saxon, Jim Kelly, Angela Mao Ying so igralci, ki nastopajo v hongkon. filmu V ZMAJEVEM GNEZDU. Mister Han je zelo sumljiv policiji, saj se ukvarja s preprodajo mami. Živi na osamljenem otoku. Njegova javna dejavnost je šola kitajske vojne veščine in organiziranje turnirjev. Policija na enega od turnirjev pošlje Leeja — strokovnjaka za te veščine, da bi našel dokaze zoper Hana. Lee ima pri tem tudi osebni interes, saj je nekaj karateistov iz tega otoka pahnilo v smrt njegovo mater in sestro. Če bo Leeju maščevanje uspelo, pa boste lahko zvedeli 18. in 19. junija.

V letošnjem letu je na našem programu tudi precej grozljivk, ki v glavnem vse prihajajo iz ameriške produkcije.

21. in 22. junija si lahko tako ogledate film OBSEDENOST. Družina Montelli je bila presrečna, ko se je vselila v novo stanovanje. Toda sreča ni trajala dolgo, kajti v hiši se začnejo dogajati čudne stvari. V družini pride do prepira in mladi Sonny zapreti očetu s puško. Kmalu zatem se javi demonski glas, ki ga sprašuje, zakaj ni streljal. Vsi poskusi duhovnika, da bi demona odgnal, so zaman. Toda ko Sonny zagreši strašen zločin, se duhovnik odloči za nenavaden obred, ki naj bi odgnal zle duhove.

Napeta zgodba, ki vas bo za slabi dve uri prikovala na sedeže. V glavnih vlogah so zaigrali James Olsen, Burt Young, Rutanya Alda, režija Damiano Damiani. 25. in 26. junija bo na sporedu osmi del nemškega erotičnega filma RESNIČNE ZGODBE.

Zadnji film v mesecu juniju pa prihaja iz Španije. Bizetovo Carmen ste si že mnogi ogledali v operi, nekateri smo del te stvaritve opazovali tudi na ledu s pomočjo plesnega para iz SZ Natalije Bestimianove in Andreja Bukina, vsi skupaj pa si lahko 28. in 29. junija ogledamo filmsko upodobitev tega umetniškega dela.

Koreograf Antonio išče plesalko za glavno vlogo v Carmen. Njegova ljubica Christina je izredna plesalka, a je za to vlogo že malo prestara. Antonio najde nepoznano dekle, ki ima potreben temperament, toda ne zna dobro plesati. Christina se odloči, da bo mlado dekle uvedla v skrivnosti plesa. V tem času pa tudi ljubosumno spremlja, kako se Antonio zaljubi v dekle, ki s svojo ljubezensko prevrtljivostjo spominja na glavno junakinjo. Nova verzija Carmen v režiji najboljšega španskega režiserja Carlosa Saure. V glavnih vlogah igrajo Antonio Gades, Laura del Sol in Paco del Lucia.

Ob koncu pa naj naše mlade obiskovalce opozorim, da smo tudi letos v času počitnic (julij, avgust) pripravili počitniški program, v katerem ne bo manjkalo risanih in drugih zabavnih filmov. Naj omenim le nekatere: Charlie Chaplin, Smrkci, Tarzan, Vojne igre in drugi.

Vsem skupaj želim prijetne junijske dni!

Gorazd Mavretič

FACT 18

LETOS NA KUMPOLJAH

Prireditev v počastitev krajevnega praznika

Sobota, 26. april, sončen pomladni dan, bo Gabrovčanom in vsem tistim, ki so tega dne prišli na Kumpolje ali pa zvečer v dvorano osnovne šole, še dolgo ostal v spominu.

KO ZZB je v sodelovanju z gasilci, osnovno šolo in OO ZSMS pripravila prireditev v počastitev krajevnega praznika. Da so obiskovalci laže našli vas, so učenci iz teh krajev pritrdili ob cesto zastavice.

Množico pred Okrajškovo hišo je pozdravil Franc Valenčič, predsednik skupščine krajevne skupnosti. Za kulturni program so poskrbeli mladinci, ki so pripravili in zelo dobro izvedli recital, in otroški pevski zbor, ki je pod vodstvom Francija Dobravca zapel dve pesmi. O razvoju partizanskega gibanja, o ljudeh, ki so sodelovali v gibanju, je doživeto pripovedoval Rudi Rappl. Za njim je besedo prevzel Stane Majcen, ki je orisal delovanje I. dolenjskega bataljona. Z odkritjem spominske plošče na Okrajškovi hiši, posvečeni I. dolenjskemu partizanskemu bataljonu in kurirski javki na Petelinjeku, je prireditev dosegla vrhunec, ki so ga z ubranim igranjem popestrili Zasavski rogisti.

Alojz Lenič je podelil medalje svojcem padlih, Mirko Mantelj, predsednik KO ZZB pa je v imenu Skupnosti borcev XI. SNOUB Miloša Zidanška podelil Olgi Koren, borki te brigade, spominski znak omenjene brigade.

Po končani slovesnosti so člani gasilskega društva poskrbeli, da so se vsi gostje ob kramljanju lahko okrepčali. Delegacija mladih in borcev pa je odnesla venec na grobnico padlih na Javorski Pil.

Francka Imeri

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Pripravili so program proslav

Člani predsedstva Krajevne organizacije SZDL Šmartno so na aprilski seji obravnavali dosedanjo organizacijo proslav v tej krajevni skupnosti. Ugotovili so, da so bile nekatere prireditve sicer uspešne, niso pa zajele vseh republiških, državnih in drugih praznikov ter spominskih dni. Sprejeli so nov predlog in določili tudi organizatorje posameznih svečanosti; v program so vključili krajevni praznik, dan mrtvih, dan republike, novoletnoo jelko, slovenski kulturni praznik, dan žena, dan OF in 1. maj ter zaključek šolskega leta.

Na isti seji so spregovorili še o skrbi za varstvo človekovega okolja, pripravah na jesenske volitve v krajevno samoupravo ter o nekaterih drugih zadevah, ki jih bodo podrobneje obravnavali na naslednji seji.

Zaostriti odgovornost delegatov

Tik pred prvomajskimi prazniki so se sešli na prvi seji delegati obeh združenih delegacij za samoupravne interesne skupnosti občine Litija. S sodelovanjem predstavnikov krajevne samouprave so izvolili vodji in namestnika obeh delegacij ter se pogovorili o bodočih nalogah. Delegaciji se bosta povezovali s svetom KS in predsedstvom KO SZDL, zato bosta na svoje seje vabili njune predstavnike, o delu bosta poročali krajanom v Glasilu občanov in enkrat letno na skupščini krajevne skupnosti, večjo osebno odgovornost pa bodo terjali od delegatov, ki bodo neopravičeno izostajali s sej.

»Še pomnite, tovariši?«

V počastitev dneva OF in bližajočega se 13. kongresa ZKJ je bila 24. aprila v avli šmarske šole proslava, na kateri smo po uvodnem govoru sekretarja predsedstva Občinske konference ZKS Litija Boruta Vukoviča prisluhnili šestim prispevkom za zgodovino našega kraja, ki so jih napisale aktivistke Mici Hauptman, Mici Mojškerc, Ivanka Poglajen, Tončka Poglajen, Marija Sirk in Ida Šuligoj. V kulturnem programu so sodelovali učenci litijske glasbene šole in šmarski kitaristi pod vodstvom mentorja Draga Zajca, celotno zamisel pa je pripravila Matična knjižnica dr. Slavko Grum Litija.

Na prireditvi je predsednik KO SZDL Šmartno Tomaž Malenšek podelil tri priznanja — bronasti znak OF. Prejele so jih: Vida Berčon za dolgoletno družbenopolitično delo v krajevni skupnosti, zvezi borcev in KO SZDL, Lojzka Groznik in Nada Pintar pa za zavzeto delo v delegacijah SIS.

Boris Žužek

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA

Krajevni praznik

V počastitev OF, krajevnega praznika in 1. maja se je zvrstilo več prireditev. Učenci so pripravili zanimivo razstavo starin, šahovski krožek je izvedel simultanko s šahovskim mojstrskim kandidatom Srečkom Kolarjem iz Litije, na večer pred praznikom OF je bila v zadružnem domu na Savi proslava, zvečer pred 1. majem pa so po vaseh zagoreli kresovi.

Na proslavi je v uvodnem govoru predsednica KK SZDL Sava Darja Zupančič predstavila delo v KS Sava, ki je bilo v tem obdobju precej naporno, a tudi uspešno. Kulturnemu programu so prisluhnili številni gledalci.

Ob krajevnem prazniku, ko pregledujemo dosežene rezultate dela v preteklem obdobju, ne moremo mimo ljudi, ki so s svojim nesebičnim delom in požrtvovalnostjo pripomogli k tem rezultatom. Edina nagrada, ki jo krajani, ki delajo v organih krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah in društvih v KS, prejmejo, je zavest, da so opravili veliko delo za skupnost, za kraj, kjer živijo.

Komisija za podeljevanje priznanj v KS je imela v letošnjem letu še posebno težko delo. Konec preteklega leta je potekel mandat vodilnim v DPO in samoupravnih interesnih delegacijah.

Na osnovi sprejete dopolnitve statuta je komisija za podeljevanje priznanj pripravila predloge, ki jih je sprejela skupščina KS Sava. Priznanja za leto 1986 je podelil predsednik skupščine Roman Berdajs. Bronasti znak OF za aktivno družbenopolitično delo v KS sta prejela Jože Lukač in Ivan Obreza. Krajevna priznanja za delo v delegatskem sistemu in organih v KS Sava so prejeli: Slavica Hauptman, Vili Mandelj in Angelca Ocepek. Pohvale pa so prejeli: Vera Bezjak, Rado Bizjak, Miran Borišek, Jože Lamovšek, Stane Repovž, Franc Šuštar in Marinka Verbe.

Po proslavi je delegacija pionirjev, mladincev in borcev odnesla k spomeniku NOB na Savi šopek nageljnov.

Angelca Ocepek

OBVESTILO

V mladinskem zdravilišču in okrevališču Debeli rtič pri Kopru bo od 18. julija do 1. avgusta letovalo 137 otrok iz osnovnih šol naše občine. Vodilo jih bo 11 vzgojiteljev in 2 rekreatorja. Pedagoški vodja bo Boris Žužek. Prijave zbirajo do 3. junija osnovne šole. Prosimo vse starše, da upoštevajo rok prijav, da mesta ne bi ostala nezasedena.

Občinska skupnost otroškega varstva Litija

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Tretji občinski kviz na temo Preprečujmo požare

V nedeljo, 20. aprila, se je v dvorani na Dolah zbralo veliko tekmovalcev in drugih obiskovalcev, ki so prišli bodrit ekipe na občinski kviz na temo Preprečujmo požare.

Pionirsko društvo Mladi gasilec Dole je bilo ustanovljeno l. 1984 na pobudo Občinske gasilske zveze Litija. Pionirji svoje spretnosti in znanja vsako leto predstavijo domačinom, udeležujejo se vseh srečanj v občini, nastopili pa so tudi že na republiškem srečanju pionirjev gasilcev.

Organizatorji so se dobro pripravili. Kviz se je pričel s pozdravnim govorom Alojza Urbanije, ki je tudi vodil celotno tekmovanje. Po prvem krogu vprašanj za bronasto značko se je predstavila lutkovna skupina. Nestrpnost je rasla vse do vprašanj za zlato značko. Komisija, ki je ocenjevala pravilnost odgovorov, je imela dokaj zahtevno delo. Predsednik OGZ Franc Mali je podelil nagrade in pohvale sodelujočim ekipam. Najbolje se je odrezala ekipa PDMG Dole, na drugo mesto se je uvrstila ekipa PDMG Jevnica, na tretje pa ekipa PDGM Vače.

Veliko časa in truda, ki so ga tekmovalci in njihovi mentorji vložili v pripravo, je bilo poplačanega z dejstvom, da so ne glede na uvrstitve pokazali ogromno znanja, ki ga bo potrebno uporabljati in prenašati na druge.

Jožica Vrtačnik

Kviz je popestril tudi kulturni program

Ustanovili gasilsko enoto na Gradišču

Že večkrat se je pokazala potreba po ustanovitvi gasilske enote za sosesko Gradišče, kajti v primeru požara bi lahko bila najmanj pol ure prej v akciji. To pa je v primeru požara že zelo veliko. Sklenjeno je bilo, da se ta enota opremi z najnujnejšo gasilsko opremo, ki je potrebna v te namene. Za člane iz tega območja bo organiziran tudi tečaj. Na ustanovnem zboru so sprejeli naslednje sklepe:

1. Na območju soseske Gradišče se ustanovi enota, ki bo pokrivala vse vasi na tem območju
2. Vsi navzoči so postali člani GD Dole
3. Orodjarna bo v prostorih Osnovne šole Gradišče
4. Prijavilo se je 13 članov za tečaj gasilca, ki naj bi bil spomladi na Dolah.
5. Za celotno delovanje te enote se je formiral ožji odbor, ki bo skrbel za čimboljše delovanje te enote. Sestavljajo ga: Jože Oblak, Milan Gracar, Branko Povše, Anton Podlesnik, Stanko Žonta, Peter Tratar, Povše Viktor, Jože Pivec, Janez Borišek, Jože Sladič, Jože Podlesnik.

Enota bo nabavila potrebne članske izkaznice in odprla svoj žiro račun. Enota je bila ustanovljena z željo, da bi se dobro izurili, da bi lahko v primeru požara pravočasno in strokovno pomagali.

Jožica Vrtačnik

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Napisala: Eli Penik

Grenki spomini

Med mnogimi, ki v tej knjigi pišejo o najbolj mračnih dneh svojega življenja, želim omeniti tudi našo družino, kateri vojna ni prizanesla. V družini nas je bilo devet: starši, šest otrok in stric, mamin brat.

Ko pišem, mislim največ na tiste naše najdražje, ki so padli — sestra Mici, brat Franci in stric Janez. Že zdavnaj jih ni več med nami, meni pa se zdi, kot da smo se še pred nedavnim z njimi pogovarjali in se veselili. V tem zborniku naj bo v spomin vsem zabeležen lik teh mladih življenj, katerih gomila se nahaja na kresniškem pokopališču, medtem ko je stric končal v krematoriju v Mauthausnu. Vojna ga je doletela, ko je bil na orožnih vajah v Bohinjski Bistrici. Ob kapitulaciji Jugoslavije je tako kot drugi odšel domov. Vrnil se je skrivoma z nekim tovarišem iz Hrastnika, ker sta s seboj ilegalno prinesla precej orožja, ki sta ga skrila v gozdu blizu doma. Stric, njegov tovariš in moj brat Franci so se tedaj že vključili v NOB. Sodelovali so na območju Kresnic in okolice. Medtem ko je odšel Franci v partizane, 6. 1. 1943. leta, je stric ostal še naprej na terenu. Ker je stanoval pri nas in se veliko zadrževal pri zaročenki v Prekru, je zvezo z NOB dolgo prikrival. Junija 1944 so ga v Senožetih, kjer je bil izdan, ujeli Nemci in odpeljali v Mauthausen. Zapustil je dve hčerki. Za drugo je samo vedel, kdaj se je rodila, videl pa je ni nikoli.

Da bi bila čim večja tajnost Francijevega odhoda v partizane, so se zbrali fantje v sosednji vasi Poljane pri družini Bizjak Slapničar v družbi deklet, dogovorjeni s partizani, med katerimi je bil tudi enooki Luka (Peter Stante-Skala), da pridejo ponje. To noč so s Francijem šli v partizane še Štefan Gabršek, Franci Mikuš in še nekateri drugi. Moj brat Franci je pripadal skupini VOS. Leta 1942 je bil sprejet v SKOJ, pozneje pa tudi v KPJ. Odlikovan je bil z redom za hrabrost. Po njegovem odhodu v partizane je bila 28. 1. 1943 družina izseljena. Najprej so nas odpeljali v zbirno taborišče Goričane, potem pa v Nemčijo v mesto Feilnbach. Med nami je bilo več znanih družin iz Kresnic in okolice: Gabršek, Kranjc, Mikuš, Kisovec, Lovše, Firm. Ker je bilo tu prostora samo za 300 ljudi, nas pa je bilo 500, so nas nekaj odpeljali v drugo taborišče v Niedernfels. Od naših znancev je bil sedaj z nami samo tovariš Dovjak iz Litije. Po dveh mesecih smo bili nekateri tudi od tod premeščeni v taborišče Burghausen. Od bližnjih znancev je bil z nami tovariš Benčič iz Jevnice, iz Litije pa Justa in Krista Kos ter njuna mama. Ostale družine so bile iz Jarš pri Mengšu, Jesenic, Tuhinjske doline, Selške doline, Poljanske doline, Železnikov in iz Vrbe pri Žirovnici. Tu smo bili skoraj leto dni, in zato smo se vsi med seboj že dobro poznali. V taborišču je vladala gestapovska disciplina pod vodstvom lagerführerja Fischerja. Vsakomur je odredil delo v taborišču, pri nemških družinah ali v gozdu pri drvarjih, kjer je delal nekaj časa tudi naš oče. Tako sva bili Justa Kos in jaz, ki sva do tedaj že razmeroma dobro znali nemško, določeni v otroški vrtec.

Čas v taborišču je počasi mineval. Želja po domačih je bila vse večja. Ljudje so se med seboj organizirali skupinsko in posamezno in delali načrte, kako bi pobegnili. Bili smo povezani z našimi v domovini in s partizani. V paketih, ki smo jih od doma v taborišče dobivali odprte in pregledane, smo našli pošto od svojcev. Spominjam se, da je naša mama po več dni skrivala kartonske škatle, ker ni mogla najti pošte, vedela pa je, da je v njih Francijevo pismo. Tako smo bili seznanjeni z vsemi dogodki in novicami v domačem kraju. V taborišču ni bilo niti enega otroka, ki ne bi znal peti partizanskih pesmi. Od otrok so zahtevali, da so vedno in povsod peli. Zgodilo se je, da smo zbrani na hodniku, namenjeni v jedilnico, peli partizansko pesem, medtem ko je lagerführer Fischer čakal, da bo kot vedno pozdravljen z heil Hitler; slišal pa je le »juhej partizan«. Na ves glas je kričal, kaj je sedaj to. Bali smo se njegove kazni, za katero je vedno obljubljal vislice. Zbral je ljudi med katerimi je bil tudi tovariš Benčič, ki so najbolje znali nemško, da mu pesem v pol ure prevedejo. Ljudje, ki so bili tiste čase izredno iznajdljivi, so ga prepričali drugače. Od tedaj sva bili z Justo bolj previdni, otroci pa so ga še naprej posmehljivo pozdravljali. Fischer je bil posebno histeričen, kadar je kdo pobegnil. To pa je bilo večkrat.

Zgodilo se je, da je pobegnila skupina 16 ljudi. Med njimi so bili tudi: Magda, Edi in Franci Svetič-Cevec iz Tuhinja, Marija in Ani z mamo Plestenjak iz Polhovega Gradca, tovariš Peter, doma nekje z Gorenjskega ter Tone Meglič in njegov mlajši brat z mamo iz Loma pri Tržiču. Tone in Peter sta kasneje padla kot partizana.

Zbrane na dvorišču taborišča nas je Fischer zmerjal z raznimi psovkami in grozil z vislicami, če bo še kdo ušel. Tega vseeno ni mogel preprečiti. Ljudje so še vedno uhajali in tvegali vse. Med temi je bila tudi naša družina. Ker je Fischer vedno zgubljal ljudi, je bil premeščen v drugo taborišče. Ob koncu vojne je bila sodba pravična. V tem taborišču so ga obesili. Naši ljudje pa so razobesili slovensko zastavo s peterokrako zvezdo, priredili koncert in peli partizanske pesmi. Ob koncu vojne, ko so se naši ljudje vračali domov, so se v mestu Glasenbach v Avstriji zbrali izseljenci vseh narodnosti. Slovenci so priredili koncert, razobesili so slovensko zastavo s peterokrako zvezdo in peli slovenske partizanske pesmi. Izdajalci slovenskega naroda, ki so tedaj bežali iz Slovenije, so se tam srečali z našimi ljudmi. Nanje so metali kamenje in lagali, da vlada v Sloveniji kralj Peter ter da slovenska zastava lahko visi samo brez zvezde.

Fischer, bolj majhen kot postaven, v svetlo rjavi uniformi, koščenih lic, izredno surovega pogleda in velikih mogočnih korakov, je vse do konca užival samo v tem, da je bil vedno in povsod glasno pozdravljen s heil Hitler.

V taborišče je prišel nov lagerführer po imenu Waas. Videti je bil boljši kot njegov predhodnik. Morda zato, ker se je vojna bližala koncu, on pa se je bal. Tako je uslišal prošnjo mojemu očetu, po poklicu kretničarju, da je dobil službo pri železnici. Ko je nastopil službo v mestu Mühldorf, smo bili spet premeščeni v drugo taborišče-Altötting. Tu smo se spoznali spet z novimi ljudmi, med katerimi so bili tudi Bokalovi iz Litije. Sicer so bile družine v glavnem z Gorenjskega, pa tudi iz Krškega in Dobove. V tem, sicer prijaznem bavarskem mestecu z majhnim parkom in cerkvico v sredini mesta, v katero so prihajali romarji na božjo pot, je bilo še več cerkev in samostanov. To pobožno mesto je bilo med vojno zelo spremenjeno. Vse samostane so spremenili v taborišča. V enem izmed njih pa je bil velik vojni lazaret. Na železniški postaji je bilo noč in dan videti transporte s front z ranjenimi in mrtvimi vojaki, ki jih je bilo v cerkvi tega lazareta ali samostana vse polno. Od tu so jih svojci odvažali v njihove rojstne kraje. Ob tako grenkih spominih ne morem mimo tega, da jih ne bi omenila, kajti tudi to so bili ljudje. Ko sem hodila z dela, sem vsak dan gledala tiste mrtve, tako mlade, skoraj še otroške obraze. Tako je moril Hitler tudi svoj narod.

Spet je prišel ukaz, da se selimo v drugo taborišče. To pa je bilo vedno najhuje, ker nismo vedeli, kako bo tam. Sedaj se nismo selili daleč, le v drugi del tega mesta — Josefsburg. Spominjam se, da nas je oče tolažil, naj potrpimo, saj je to zagotovo zadnjikrat. V upanju, da bomo le šli kmalu domov, je bilo vse lažje. Končno smo imeli v rokah vse potrebne dokumente. Pri tem nam je pomagal tovariš Ranfel Stražišar, železniški uradnik, doma iz okolice Jesenic. Takrat je bil zaposlen v Mühldorfu, kjer sta se z očetom tudi spoznala. Tovariš Stražišar je veliko pomagal našim ljudem v podobnih situacijah, zato nas je opozarjal, naj odidemo čimprej, ker se je tudi sam pripravljal za odhod v partizane. Sedaj smo čakali še sestro, ki nam je od doma prinesla potreben dokument, ki so nam ga priskrbeli zanesljivi ljudje.

Tako smo dočakali težko pričakovani dan 1. 9. 1944, ko smo odšli. Mama nas je na vlaku vedno opozarjala, naj gledamo skozi okno, da ljudje ne bi opazili naših preplašenih obrazov. Na vlaku so se kontrole kar vrstile, zato je bila pot neskončno dolga in mučna. Do večera smo pripotovali v Kranj. Ker je bila proga minirana, vlak ni odpeljal dalje. Vsi ljudje so izstopili. Nismo vedeli, kam bi šli. Sprevodnik nam je rekel, da lahko ostanemo v vlaku, vagoni pa bodo zaklenjeni. Omenil je tudi, da je v drugem vagonu sama tudi neka ženska ter predlagal, naj bi skupaj prenočili v vlaku. Tista ženska pa je bila naša sestra, ker smo namenoma potovali vsak zase.

Mesto je bilo tedaj že v temi. Izstopili smo, strah nas je bilo, ne teme, ampak zato, ker je bilo že pozno in so sedaj v taborišču že vedeli za naš pobeg, mi pa še nismo prišli do načrtovanega cilja. Hodili smo po mestu in premišljevali, kam bi se skrili. Oče se je opogumil in potrkal na neka vrata, kjer smo videli luč. To je bila pekarna. Starejši moški nas je lepo sprejel. Posadil nas je v kot nekega temnega prostora, kot da nas je hotel prikriti. Zjutraj se še ni zdanilo, ko smo se na njegov predlog z avtobusom odpeljali do neke vasi, katere imena se ne spominjam več. Naprej smo šli peš.

(se nadaljuje)

DOBRA VOLJA IZ PARTIZANSKEGA NAHRBTNIKA

Bolničarka v zadregi

Zasavski bataljon je julija 1943 iz zasede na cesti pri Moravčah napadel nemški avto. Med bojnim truščem partizan Matija sploh ni začutil, da je teže ranjen. Ko je bilo sovražnikovo vozilo uničeno, Nemci pa potolčeni, si je z ranjeno roko obrisal znoj s čela, hkrati pa se je seveda namazal s krvjo, ne da bi se tega zavedal.

Med umikom na Les se je Matiji približala bolničarka Heda. Zelo zaskrbljena mu je velela, naj sede na bukov štor, da ga bo obvezala. Matiji je postajalo malce slabo, ker je izgubil že precej krvi, zato jo je ubogal in molčal, ko mu je z drhtečo roko umivala kri s čela in lasišča ter mu začela povijati glavo s povojem. Ko ga je nato pobožala po licu, ga potolažila, da ne bo hudo in hotela oditi, ji je boleče nasmejan pokazal roko in jo prosil:

»Heda, razvij mi glavo in mi obveži roko!«

Nemški vol

Na pohodu Šlandrove brigade čez Mozirske planine na Koroško smo pri nekem Nemcu zaplenili rejenega vola. Toda že v prvi vzpetini je vol opešal v globokem snegu. Tovariš Joger ga nikakor ni mogel premakniti z mesta naprej po strmi gazi, zato mu je obveščevalec Zavedni hudomušno predlagal:

»Politično ga prepričaj, da nam je potreben, pa bo šel.«

»Saj sem že poskusil, pa ne gre,« je vzdihnil Joger. »Kaj pomaga, če ga prepričujem — on ne razume slovensko, jaz pa nemško ne znam povedati.«

Jože Štok-Korotan

Srečanje najmlajših samoupravljalcev

V Brežicah je potekala 11. in 12. aprila sedma republiška problemska konferenca »Pionirji in mladinci — najmlajši samoupravljalci«; na njej se je zbralo 132 delegatov iz 49 slovenskih občin. Litijo so zastopale Elena Drnovšek, Helena Lovše in Tanja Poglajen — učenke šmarske osemletke.

Delo konference je potekalo v petih skupinah: samoupavni odnosi v družini, pionir in mladinec v krajevni skupnosti, prosti čas, samouprava v šoli ter informiranje in samoupravljanje.

Konferenco so sklenili s skupnim zasedanjem vseh skupin, kjer so sprejeli sklepe in stališča. Naj jih omenim le nekaj:

1. Dober odnos med učitelji in učenci nastaja ob obojestranski zavzetosti za dosego zastavljenega cilja

2. Odnosi učitelj — učenec so zadovoljivi; vse več je učiteljev, ki spodbujajo sodelovanje učencev ter prisluhnejo njihovim predlogom

3. Pionirji in mladinci zahtevajo zimske počitnice tedaj, ko je sneg

4. Osnovnošolci zahtevajo, da se čimprej pripravijo učbeniki za predmete, kjer le-teh ni, zastareli pa naj se zamenjajo z novimi

5. Več pomoči moramo nuditi učencem, ki imajo različne težave, da ne bodo imeli občutka manjvrednosti

6. Medsebojna pomoč in solidarnost sta v vsakdanjem življenju prisotni, vendar ne kot zavestni moralni vrednoti

7. Pionirski delegatski sistem ne deluje dovolj uspešno, za kar sta dva glavna vzroka: mentorji premalo usposabljajo pionirje za te naloge, sami pa se ne trudijo dovolj

8. Konferenca bo dosegla svoj namen, če bomo sprejete sklepe vsi — pionirji, mladinci in odrasli — dosledno uresničevali

Problemsko konferenco so pomagali organizirati Republiški svet Zveze pionirjev, Republiška konferenca ZSMS, Zveza prijateljev mladine Slovenije ter Občinska ZPM Brežice. Pohvaliti pa moramo tudi delovni kolektiv in učence Osnovne šole Bratov Ribarjev iz Brežic, ki so se izkazali kot uspešni organizatorji in so poskrbeli za prijetno počutje kljub izredno slabemu vremenu.

Boris Žužek

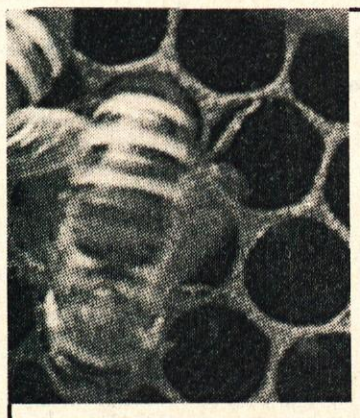

Čebelarstvo

Buren spomladanski razvoj čebeljih družin se bliža vrhuncu. Marsikdo si je pri tem oddahnil, tisti pa, ki so izgubili več družin si jih z raznimi kupčijami želijo pridobiti. Pri kupovanju pa se pojavijo tudi težave, namreč, poveča se možnost prenosa raznih bolezni, zaradi katerih lahko družine kmalu propadejo. Zato se moramo držati nekaterih osnovnih pravil, kot so:

— ne kupujmo čebel na okuženih območjih, ker je z zakonom prevoz čebel iz takih področij prepovedan;

— če ne poznamo vseh čebeljih bolezni, nikoli ne kupujmo sami. Prosimo čebelarja strokovnjaka, da nam pri tem pomaga;

— posvetujmo se z veterinarsko inšpekcijsko službo;

— izberimo čimveč podatkov o okolju, v katerem so čebele živele;

— pri kupčijah bodimo pošteni zlasti še do starejših. Zavedati se moramo, da ti ljudje ne morejo več slediti osnovnim razmerjem. Postavimo pošteno in primerno ceno.

Bliža se tudi čas, ko bodo začeli čebelarji čebele voziti na pašo. Sicer so pošteni, nekateri pa tudi brezobzirni in ne spoštujejo niti osnovnih zakonov.

Vsakdo, ki prevaža čebele, mora s seboj imeti veterinarsko potrdilo o zdravju čebel, naslov in po možnosti tudi telefonsko številko. Te podatke mora pustiti pri lastniku zemljišča, ki jih mora pokazati referentu za pasišče. Ta ima tudi posebno potrdilo veterinarske službe.

Zavedati se moramo, da moramo svoje območje ohraniti neokuženo. Bolezen namreč lahko uniči tudi druge kmetijske pridelke. Lastniki zemljišč se morajo zavedati, da morda naslednje leto ne bodo dobili nobene odškodnine v obliki medu, če bodo letos na paši bolne čebele.

Čebelarje obveščamo, da čebelarsko društvo pretaplja voščino. Za pretapljanje se dogovorite s tov. Jožetom Majcnom.

Franc Grošelj

POSEBNO OBVESTILO

Vse lastnike zemljišč, ki sprejemajo čebele na pašo (kostanj, smreka) prosimo, da od prevažalcev zahtevajo:

— veterinarsko spričevalo o zdravju čebel v letošnjem letu,

— popoln naslov,

— dokazilo, da je prevaževalec obvestil našega referenta za pasišče tov. Jožeta Eržena, Kresniške Poljane 13, tel. 877-126 (zadostuje potrdilo priporočenega pisma ali potrdilo tov. Eržena).

Opozorite prevaževalca, da bo v nasprotnem primeru prijavljen sodniku za prekrške.

Predsednik Čebelarskega društva Litija:
Franc Grošelj

Ponovno objavljamo prosta dela in naloge

KUHARJA

v obratu družbene prehrane

Od kandidata pričakujemo, da je kuhar z delovno prakso na podobnih opravilih.
OD okoli 90.000 din.

Na osnovi sklepa DS DSSZ objavljamo prosta dela in naloge

Vodenje energetskih naprav

Od kandidata pričakujemo, da ima višjo izobrazbo kovinsko-predelovalne ali elektrotehniške usmeritve ter ustrezne delovne izkušnje.
OD okoli 120.000 din.

Več delavcev

za opravljanje del in nalog v neposredni proizvodnji

Možnost prijave imajo lesarji širokega in ozkega profila, obdelovalci lesa, delavci kovinske ali elektro stroke, v izjemnih primerih pa tudi nekvalificirani delavci.
OD od 50.000 din do 70.000 din.
Prijave z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: LESNA INDUSTRIJA LITIJA, Kadrovska služba, Breg pri Litiji, Zagorica 1, 61270 Litija.

Večjo skrb obrambnemu usposabljanju

V začetku maja so se sešli delegati na redni programsko-volilni konferenci občinske organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin občine Litija.

Poročilo o delu v minulem letu je podal dosedanji predsednik Rihard Urbanc; opozoril je na usposabljanje kadrov ter njihovo razporejanje na vojaške dolžnosti, na pojav, da nekateri rezervni oficirji in podoficirji nimajo vojnega razporeda, na razvijanje in uveljavljanje moralno-političnega lika starešine, na posodabljanje strokovnega usposabljanja in na samostojni študij obrambne literature.

V bogati razpravi so posamezni delegati spregovorili še o organizaciji in vsebini dela v krajevnih organizacijah in aktivih ZRVS, o vključevanju starešin v družbenopolitično življenje kraja in o uvajanju modernejših, privlačnejših ter učinkovitejših oblik strokovnega usposabljanja, kjer bi se morali povezovati še s Postajo milice, Občinskim štabom za teritorialno obrambo ter enotami JLA; pripadnikov navedene organizacije ni bilo čutiti pri pripravah na spomladanske volitve niti ob zadnjih dogodkih v zvezi z nesrečo, ki je doletela jedrsko elektrarno Černobil v Sovjetski zvezi. Posamezniki so razpravljali še o vsebini in metodah dela komisije, ki skrbi za pridobivanje in usmerjanje mladih v Vojaške poklice, o vključevanju rezervnih starešin v obrambne dejavnosti na šolah, o zaskrbljujočem podatku, da število naročnikov Naše obrambe iz leta v leto upada in o večji vlogi ZRVS pri obrambnem usposabljanju prebivalstva; osnova za to dejavnost so varnostni in obrambni načrti v krajevnih skupnostih ter organizacijah združenega dela, kjer pa delovanja rezervnih starešin skoraj ne zasledimo.

Kljub mnogim vabljenim gostom se je odzval le predsednik občinske borčevske organizacije Ivan Belec, ki je v razpravi poudaril, da bi napredovanje starešin ne smelo potekati izven ZRVS, prav tako pa se ta organizacija ne bi smela ubadati s finančnimi težavami, saj je ena njenih glavnih nalog obramba domovine.

Na konferenci so delegati izvolili tudi novo vodstvo. V naslednjem mandatnem obdobju bo organizacijo ZRVS vodil predsednik Tone Pavliha, dosedanjega sekretarja Franca Valenčiča pa je zamenjal Vojko Bizjak.

Ob zaključku je delovni predsednik Janez Kres izrekel zahvalo dosedanjemu vodstvu za uspešno delo v minulem obdobju, novoizvoljenim organom pa je zaželel veliko uspehov pri izvajanju sprejetih sklepov.

Boris Žužek

Servis gasilnih aparatov

Različne požarne nevarnosti, ki nam pretijo na delovnih mestih, posebno v industriji, gospodinjstvih, na posestvih in v prometu nas nenehno opozarjajo na odpravljanje vzrokov teh nevarnosti.

Številni požari nam vedno znova potrjujejo, da sta najpogostejša vzroka požara človekova malomarnost ali neprevidnost in nepoznavanje ročnih gasilnih aparatov ter način njihovega aktiviranja.

Vse delovne organizacije, hišni sveti in obrtniki morajo imeti ročne ali prevozne gasilne aparate. Delavci morajo biti poučeni o protipožarni preventivi in o aktiviranju gasilnih aparatov.

V zadnjem času se močno odločajo za nakup gasilnih aparatov kmetje, lastniki hiš in avtomobilov. Zavedati se je treba, da je to neprimerno manjši izdatek kot materialna škoda, ki nastane ob požaru.

Občinska gasilska zveza Litija deluje v preventivnem smislu na tem področju tako, da redno pregleduje vse gasilne aparate, jih popravlja in polni.

Pravilnik o servisiranju in vzdrževanju ročnih in prevoznih gasilnih aparatov (Ur. l. SRS 42/85) zavezuje lastnike le-teh, da so aparati pregledani vsakih 6 mesecev, gasilni aparati CO-2 pa še testirani na vodni tlak vsakih 5 let. Tako je navodilo proizvajalca gasilnih aparatov PASTOR Zagreb in VATROSPREM Beograd.

Servisiranje in vzdrževanje gasilnih aparatov opravlja strokovno usposobljen delavec s pooblastilom proizvajalca gasilnih aparatov. Servisna dejavnost gasilnih aparatov deluje v okviru Občinske gasilske zveze Litija.

Vsak pregledan aparat mora imeti na vidnem mestu kontrolno nalepko z vidno oznako datuma, naslov izvajalca (organizacije) in oznako serviserja.

Marko Paternoster

OPOZORILO

OBČANOM, ENOTAM CIVILNE ZAŠČITE, GASILSKIM DRUŠTVOM

Zaradi neprevidnosti posameznikov pri čiščenju kmetijskih površin, gozdnih površin, pomanjkljive zaščite področij pod električnimi daljnovodi, iskrenja lokomotiv, metanja ogorkov v suho listje in travo, kurjenja nedeljskih izletnikov obstaja nevarnost požarov v sušnem obdobju v naši občini.

Zato prosimo vse občane, enote in štabe CZ v KS in gasilska društva, da posvečajo vso pozornost opazovanju morebitnih zanetkov požarov in da to takoj javijo štabom CZ v KS in gasilskim društvom. Le-ti naj izvajajo požarno preventivo po svojih planih delovanja (opazovalna služba, načrt aktiviranja, reševanje).

Občinska gasilska zveza Litija
Občinski štab CZ Litija

PRAVNA POMOČ

PRI OBČINSKEM SVETU ZVEZE SINDIKATOV LITIJA

Člane Zveze sindikatov, kolektivne člane Zveze sindikatov, začasno nezaposlene delavce, ki so člani ZS, člane ZS, ki služijo vojaški rok, in štipendiste obveščamo, da je pri Občinskem svetu Zveze sindikatov Litija nadalje organizirana pravna pomoč.

Pravna pomoč s področja varstva pravic in vseh pravic iz dela se brezplačno nudi vsako prvo sredo v mesecu od 15. do 17. ure v prostorih Občinskega sveta Zveze sindikatov Litija, Jerebova ul. 8.

Pravna pomoč se nudi kot strokovna pomoč delavcem pri uveljavljanju samoupravnih pravic in odgovornosti ter izvršnim odborom osnovnih organizacij zveze sindikatov v zvezi z dajanjem mnenj o zakonitosti postopkov, tolmačenja samoupravnih splošnih aktov, opozoril glede bistvenih okoliščin, ki so vplivale na nastanek spornih razmerij, in dograjevanja samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij.

Hkrati tudi obveščamo, da je uradni dan družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana še naprej vsako tretjo sredo v mesecu od 13. do 15. ure v prostorih Občinskega sveta Zveze sindikatov Litija, Jerebova ul. 8.

Občinski svet ZS Litija

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

Tečaj o negi bolnika na domu

Krajevna organizacija RK DOLE si je v programu dela za leto 1986 zadala tudi nalogo, da s pomočjo Občinskega odbora RK Litija izvede usposabljanje svojih članov. Sem sodi tudi tečaj o negi bolnika na domu.

Za ta tečaj so se zanimali tudi učenci višjih razredov. Udeležilo se ga je skupno 23 žensk oz. fantov. Tečaj je potekal v prvih dneh meseca aprila v prostorih Osnovne šole Dole.

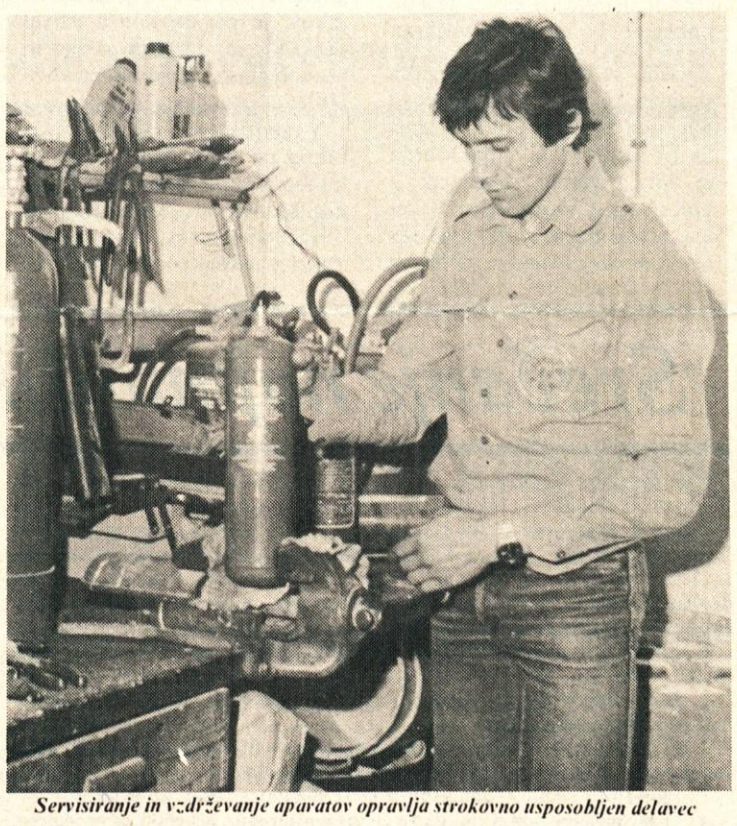

Servisiranje in vzdrževanje aparatov opravlja strokovno usposobljen delavec

Tečajnice so poskrbele za najnujnejši demonstracijski material, kot so postelja, prevleke, odeje, blazine ipd. Tečaj je vodila medicinska sestra Jelka Valenčič iz ambulante Gabrovka. Usposabljanje je popestrila z veliko praktičnimi vajami.

Obiskovalci tega 18-urnega tečaja so bili zadovoljni, saj so z znanjem pridobili dodatno spoznanje, kako se neguje in skrbi za bolnika v domači hiši ali za sovaščana, ki je potreben pomoči.

Znanje nege bolnika je eden izmed vidikov osebne in družinske samozaščite, saj skrbna in trajna nega bolnika na domu vidno pripomore k čimprejšnjemu okrevanju bolnikov ter s tem h krepitvi naše zaščite.

To naj bi bila aktualna naloga v organizaciji RK Dole tudi v bodoče.

Jožica Vrtačnik

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu aprilu se je na območju občine Litija rodilo 10 dečkov in 10 deklic.

Na Bogenšperku se je poročilo 43 parov, med njimi:
Slana Josip, miličnik iz Ivančne gorice, in Drobnič Alenka, prodajalka iz Muljave, Kokelj Viktor, šofer iz Iv. gorice, in Jurčič Andreja, podajalka iz Muljave, Barbarič Štefan, strojni ključavničar iz Čenčave, in Sojer Nada, tajnica iz Ljubljane, Zupan Rudolf, samostojni vzdrževalec iz Litije, in Kotar Sonja, prodajalka iz Male Kostrevnice, Peklar Roman, strojni ključavničar iz Rimskih Toplic, in Kolman Marija, babica iz Šavne peči, Saviozzi Alojz, ekonomist iz Ljubljane in Muhič Branka, organizatorka iz Ljubljane, Karlovšek Boris, vodja dav. inšpekcije iz Radeč, in Mak Dora, kadrovik iz Hrastnika, Grm Marjan, mizar iz Moravške Gore, in Mesojedec Magda; laborantka iz Moravč pri Gabrovki, Kranjc Branko, voznik iz Trbovelj, in Gabrič Metka, gosp. iz Trbovelj, Petek Branislav, strojni ključavničar iz Ljubljane, in Trtnik Mihaela, veterinarski tehnik iz Ljubljane, Kern Emil, elektrotehnik iz Ljubljane, in Oblak Irena, komercialistka iz Ljubljane, Izlakar Roman, delavec iz Litije, in Milar Lilijana, predmetna učiteljica iz Krškega, Nikler Ivan, strojni ključavničar iz Šemnika, in Grošelj Marija, šivilja iz Kolovrata, Vrtačnik Zvonko, tehnični risar iz Litije, in Vodenik Barbara, med. sestra iz Litije, Fink Alojzij, šofer iz Ivančne gorice, in Kološa Majda, delavka iz Ljubljane, Funkl Alojzij, ključavničar iz Brnice, in Vastič Majda, konfekcionarka iz Hrastnika, Kotar Janez, avtomehanik z Dol pri Litiji, in Oblak Milica, ekonomski tehnik iz Ljubljane, Muzga Andrej, KV mizar iz Litije, in Šturm Nataša, tehnična risarka iz Ljubljane, Kastelic Marjan, RTV mehanik iz Vintarjevca, in Resman Mateja, farmacevtski tehnik iz Ljubljane, Podbregar Stanislav, strugar iz Trbovelj, in Blažič Tatjana, študentka iz Trbovelj, Knez Zdenko, rudar iz Laškega, in Fele Zdenka, negovalka iz Laškega, Kosmač Martin, strojni ključavničar iz Dol pri Kraščah, in Sojer Lidija, prodajna referentka z Vira pri Domžalah, Kovač Ladislav, referent za kredite iz Zagorja ob Savi, in Majdič Mojca, prodajalka iz Kisovca, Rosina Vladimir, zdravnik specialist iz Zagorja ob Savi, in Koritnik Breda, višja med. sestra iz Brežic, Pavlovič Vladan, vodja gradbišča iz Ljubljane, in Sadar Andreja, laboratorijski tehnik iz Ljubljane, Plavec Aleš, študent iz Novega mesta, in Reisman Alenka, študentka iz Otočca, Kralj Silvo, prodajalec iz Grosupljega, in Vidmar Vesna, komercialistka iz Grosupljega, Štanta Janez, gostinski tehnik iz Škofje Loke, in Volčič Mateja, strojni tehnik iz Škofje Loke, Vavtar Srečko, gradbeni inženir z Ustja, in Kepa Silva, študentka iz Litije, Levičar Viktor, avtomehanik iz Laz pri Dolskem, in Rovšek Darka, gospodinja iz Laz pri Dolskem, Rutar Branko, mizar iz Grosupljega, in Steklačič Tončna, slaščičarka z Vrha, Planinšek Janez, viličarist iz Liberge, in Tome Ljubica, natakarica iz Litije, Babnik Marjan, gradbeni tehnik iz Gaberja, in Gornajc Andreja, prodajalka iz Kranja, Grom Janez, delavec iz Vintarjevca, in Cirar Natalija, medicinska sestra iz Vintarjevca, Kropivšek Ervin, tehnolog z Izlak, in Perkič Olga, analitik iz Kisovca, Volavšek Milan, nabavni referent iz Trbovelj, in Urbanc Vesna, evidentičarka iz Trbovelj, Klopčič Zvonko, dipl. inženir iz Zagorja ob Savi, in Flere Sonja, študentka iz Zagorja ob Savi, Cirar Stanislav, konstruktor iz Zagorja ob Savi, in Dolanc Karmen, delavka iz Podkuma, Grum Albin, elektrotehnik iz Ljubljane, in Mustovar Brigita, višja med. sestra iz Ljubljane, Juvančič Božidar, šofer iz Zg. Hotiča, in Avbelj Andreja iz Bitič, Borišek Roman, strojnik iz Podkuma, in Obreza Marjana, prodajalka z Izlak, Groboljšek Ladislav, bolničar iz Ljubljane, in Hribar Nada, delavka iz Ljubljane, Vrstovšek Branko, nakladalec cementa iz Trbovelj, in Beja Karolina, kuharica iz Podkuma, Bašelj Samo, strojni tehnik iz Zagorja ob Savi, in Klopčič Vanja, med. sestra iz Zagorja ob Savi.

Umrli v aprilu: Tome Avtuštin, 68 let, iz Dobrave pri Ljubljani, Voselj Janez, 74 let, iz Doplja, Vezovišek Valerija Antonija, 63 let, iz Trbovelj, Jurič Terezija, 81 let, iz Male Kostrevnice, Klemenčič Ignac, 86 let, iz Primskovega, Izgoršek Gabrijela, 75 let, iz Litije, Turenšek Marija, 78 let, iz Zavrstnika, Juvan Franc, 52 let, iz Zg. Hotiča, Auflič Marija, 64 let, z Mamolja, Bratun Ema, 79 let, iz Kresniških Poljan, Sončar Pavla, 84 let, iz Kresniškega Vrha, Planinšek Štefanija, 65 let, z Brega pri Litiji, Slapničar Roza Marija, 79 let, iz Zavrstnika, Cimperman Matija, 88 let, iz Zagozda.

Jožica Čož

Sava nekoč in danes

Ta članek bom skušal napisati ob praznovanju krajevne skupnosti Sava, ki ga praznuje že nekaj let ob 1. maju v spomin na dogodek, ko je Zasavski bataljon leta 1943 vkorakal na Savo, pognal sovražnika iz kraja, hkrati pa požgal železniško postajo in nekaj železniških vozov, naloženih z dragocenim materialom.

Sava je stara naselbina. Iz prazgodovine vemo, da so se naši prapradedje prvotno naseljevali ob rekah, ker so jim te nudile tudi nekaj hrane. Podatke sem zbral v glavnem po pripovedovanju starejših ljudi.

Povedati moram, da nista živela Adam in Eva samo v raju, temveč tudi na Savi, in sicer kot socialno ogrožena družina delavca Jožeta Drnovška. Pok. Jože je bil član krajevnega odbora OF Sava, poleg tega pa je bil član okrajnega odbora OF Vače-Šentlambert, v katerem je aktivno delal, saj je bil izdelovalec čolnov za prevoz čez reko Savo. Poleg tega je bil tudi kurir. Najprej je prenašal razno pošto mimo nemške postojanke, ki je bila na savskem mostu. Žena je bila dobra mati, poleg tega pa je samostojno opravljala tudi kurirske posle.

Nekdaj je bilo na Savi nekaj kmetij. Na Savo je prihajal tudi France Prešeren, ki je tu imel strica župnika. Takrat je prihajal s splavom po reki Savi. Župnija se omenja na Savi kot samostojna leta 1809, prej pa je spadala pod župnijo Vače.

Ko pa so skozi kraj zgradili železniško progo (okoli leta 1848), se je kraj spremenil. Zato je bilo treba narediti nasipe, da se je zemlja zravnala. Ob nasipih so ostala močvirja, v katerih živi mrčes in raste bičevje.

Železnico, takrat enotirno, so gradili italijanski delavci, strokovnjaki pa so bili dunajski inženirji. Še danes je videti, kako so zložena ročno obdelana skalovja v oporne zidove in mostove, ki nosijo ogromne tovore, ki se prevažajo po železnici. Nekateri delavci so po končani gradnji ostali v naših krajih. O tem pričajo priimki, kot so: Goliati, Viagio, Cukljati, Ganziti, Diaci in drugi.

Bivali so tudi v naseibini Mošenik, ki je imela takrat le par kmetij. Delavci so imeli polno uši, zato so strokovnjaki spali posebej. Pod nogami postelj je bila posoda z vodo, da nočne živalice niso mogle do njih. Po odhodu iz kraja so se neke noči vrnili in oropali domačijo, ki še danes obstoja in se po domače imenuje pri Vovku. Takrat je bil lastnik te domačije Matevž Koritnik. Pri ropanju so ga hoteli ubiti. Z nožem so ga zabodli v prsi, nato pa ga vrgli pod posteljo, misleč, da je mrtev. Ranjenca je videl moj ded, ko je šel z očetom v mlin.

Hrup so zaslišale kmečke služkinje, ki so spale zgoraj. Poskakale so na vrt in šle klicat bližnje sosede. Roparji so se ustrašili in odšli. Plena, ki so ga želeli, niso našli, čeravno je bil v lončenem loncu v votlini mlinskega kamna. Baje je bilo v tem loncu precej srebrnikov.

Kakšen je bil prvi promet po železnici, si lahko zamišljamo, saj lahko vidimo prve lokomotive na parni pogon razstavljene na ljubljanskem kolodvoru. Takratni progovni delavci so delali od zore do mraka. S seboj so imeli lončke, v katerih so si kuhali opoldansko kosilo. Nato pa so nadaljevali z delom do poznega popoldneva, pozimi pa do noči. Pravijo, da je delavnik trajal od 12 do 16 ur z 2-urnim odmorom za pripravo hrane.

Železniška postaja je bila predvidena v Mošeniku, vendar takratni župan Boltin iz Jablane, občina Šentlambert, ni hotel dati soglasja. Verjetno je bil tak sklep odbora. Končno se je železniška postaja zgradila na Savi z utemeljitvijo, da je tam tudi cerkev.

Tako se je počasi začelo naseljevati na sončni legi na Savi večje število ljudi, ki se je znatno povečalo po 2. svetovni vojni. Povečini so naseljenci na Savi potomci domačinov iz bližnjih vasi okoli Save.

Sava je imela pred vojno tri gostilne in tri trgovine. Bili so tudi štirje lesni trgovci, ki so komaj životarili. Predvsem so se bavili z lesom za splavarjenje k rudniku Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. Železniška postaja je imela precejšnje lesno skladišče. Mostu še ni bilo. Les z desnega brega so vozili s konjsko vprego z brodom čez Savo. Brod je bil last Štrusovih in Grčanovih. Od reke navzgor je bil svižnato mehak klanec. Zato so težko naloženi vozovi tonili v tej mivki. Lahko si mislimo, koliko je bilo vpitja in pretepanja ubogih konj. Običajno so se vozniki po takem delu okrepčali v bližnji gostilni z dobrim vinom, konji pa so jih čakali ob senu, dostikrat pa tudi brez njega.

Nov most na Savi je rešil marsikatero zlo. Zgrajen je bil leta 1935 pod vodstvom litijske občine, ki ji je takrat predsedoval Franc Lajovic. Na otvoritvi, bilo je pozno jeseni, se je zbralo veliko število okoliških prebivalcev. Most je takrat tudi blagoslovil takratni župnik na Savi. Med 2. svetovno vojno je most služil za prehod partizanov, zato so Nemci zgradili na njem svojo postojanko. Ker pa le niso mogli obvladati situacije, so ga zažgali z namenom, da bi zaprli pot partizanskim enotam. Po njem so prevažali tudi ranjene partizane. Leopold Hauptman je s svojim parom konj dal prepeljati v slami skritega mojega pokojnega soseda Ivana Bejo iz Tirne št. 3. Peljal ga je Hauptmanov sorodnik Karel Lovše s Save. To je bilo v oktobru leta 1943.

Omenim naj tudi številno družino železničarja Mohorja, ki je imel baje 8 deklet in sina, ki so ga Nemci ustrelili že leta 1941 v Mariboru. Martina je bila zaprta jeseni 1942 v Litiji in nato v Begunjah. Osumljena je bila, da ima zvezo z mojim sosedom Ivanom Bejo, ki je bil že v partizanih. To je bilo sicer res, vendar Nemci tega niso mogli dokazati. Okoli novega leta 1942 so jo med drugimi izpustili iz zapora.

Jože Mohorko, sin železničarja iz Maribora, ki se je preselil na Savo, kjer je imel njegov oče Brdajsovo hčerko za ženo, je bil premeščen na Koroško, da tam organizira odpor. Bil pa je izdan. V zaporu je naredil samomor s kapsulo ciankalija.

Janez Lukač, kovač, je prišel v partizane spomladi 1944. leta, če se ne motim, mislim, da je bila to cvetna nedelja, teden dni pred veliko nočjo. Doma je pustil 6 otrok in je ostal v NOB do osvoboditve. Po osvoboditvi je doma kopal vodnjak in streljal z angleškim eksplozivom. V vodnjak je šel predčasno. Ker ga ni bilo, ga je šla žena iskat. Zagledala ga je v vodnjaku, ležečega na tleh. Ko mu je hotela pomagati, se je zadušila s plinom. Tako so ostali otroci brez staršev.

Omenil bi še nekaj prebivalcev Save, in sicer: Ivana Lovšeta, priseljenega iz Tirne ki je dočakal okrog 94 let, očeta Smoletovih, ki jih je tudi imel čez 90, Antona Tomšeta, Alojza Tomšeta, Primoža Urankarja.

Povem naj, da je na Savi sodelovalo s partizani več ljudi in da je bila tu organizirana tudi OF, v kateri so bili Vlado Berdajs, Jože Mohorko, Stane Knaus, Albin Ankon, Jože Drnovšek in Viktor Potokar ter Anton Smuk. Ta odbor je več ali manj delal vse do osvoboditve, kljub temu da so bili nekateri v zaporu, nekateri pa so sploh preminili v taborišču ali v zaporu. Zdi se mi potrebno, da te ljudi omenimo, saj so bili nosilci idej OF na Savi.

Potem ko je Zasavski bataljon 1. maja uspešno izvedel akcijo na Savi, se je umaknil v pogorje Zasavske gore, kjer je imel prvomajsko proslavo pri Tomažinovi koči. Ob tem je razvil bataljonski prapor, ki sta ga prinesli mladinki Babi Lindner in Ljudmila Petje.

Tako je bilo pred 1. majem vse slovesno. Rakete so osvetljevale nebo, potrkavali so zvonovi, goreli so kresovi, eden izmed njih prav na Svibnu pri Litiji. Okupator je vedel, da se ljudje vse bolj upirajo in da ne bodo klonili. Bataljon je te noči odpeljal s Save tudi zagrizeno folksdojčerko Zinko Komovec, ki je bila žena dobro situiranega čevljarskega mojstra Kimovca iz Litije. Kot zagrizena pripadnica Nemcev je delala na železnici.

Na Zasavski gori je bilo nadvse slovesno. Partizani so se srečali s svojci. Proslave so se udeležili tudi člani osvobodilnega gibanja iz Zagorja in Litije.

Ob igranju harmonike se je tudi plesalo. Solo je bil namenjen komandantu Poglajnu. Ta je premišljeval, kaj naj stori, da se ne bi zameril partizankam, ki so tudi bile v enoti. Odločitev res ni bila lahka. Vse partizanke so gledale, s katero se bo zavrtel. Ta pa je vzel v roke češko zbrojevko in z njo zaplesal. Tako je bilo vsem zadoščeno in veselje se je nadaljevalo.

Če se vrnemo na Savo, velja povedati, da je kraj doživel velik razvoj. Zgradila se je nova železniška postaja s sodobnim peronom, vodovod, uredila se je elektrika, posodobila se je cesta, krajevna skupnost ima svoj kovinski obrat, napeljali so se telefoni, pošta ima novo centralo. Adaptirala se je podružnična osnovna šola, zgradil pa se je tudi lep zadružni dom, v katerem sta lepo urejena trgovina in poštni urad. V zadnjem času pa je bil zgrajen skoraj na novo tudi gasilski dom. Lani je bilo razširjeno tudi pokopališče.

Dragi moji sokrajani, ob takem napredku vam želim uspešen nadaljnji razvoj.

Milan Garantini

Merkur, Trgovina in storitve,
n. sol. o., Kranj, Koroška c. 1,
TOZD Prodaja na drobno, n. sub.o.,
Kranj, Gregorčičeva 8,
objavlja prosta dela in naloge

1. pomočnika poslovodje v prodajalni Tehnika Litija
2. prodajalca v prodajalni Tehnika Litija

Pogoji:
pod 1.:
— VK izobrazba poslovodske smeri (V. stopnja zahtevnosti)
— 3—5 let delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo
— delo je za nedoločen čas
pod 2.:
— šola za prodajalce tehnične smeri (IV. stopnja zahtevnosti)
— 1—2 leti delovnih izkušenj
— trimesečno poskusno delo
— delo je za nedoločen čas
Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Merkur, Trgovina in storitve, n.sol.o Kranj, Koroška c. 1, za kadrovsko socialno službo.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa samoupravnega organa.

OSNOVNA ŠOLA DUŠAN KVEDER-TOMAŽ
LITIJA, Bevkova 3
Svet Osnovne šole Litija objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. 3 snažilke

v osnovni šoli na Cesti komandanta Staneta 2, Litija
Pogoja: — končana osnovna šola
— normalna zdravstvena sposobnost

2. hišnik — kurjač

v osnovni šoli na Cesti koman. Staneta 2
Pogoja: — KV ali VKV delavec kovinarske ali lesne stroke
— poseben izpit za upravljalce nizkotlačnih ogrevalnih naprav na trda goriva
Na razpolago je hišniško stanovanje v šoli.

3. kuharica — snažilka

na PŠ Vače pri Litiji
Pogoja: — osnovna šola
— tečaj higienskega minimuma
Vloge pošljite na tajništvo šole, Litija, Bevkova 3. Nastop dela je 1. 9. 1986. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame in stare mame

MARJETE POVŠE

iz Konjšice 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom za darovano cvetje in denarno pomoč. Hvala Kralovim za izrečene poslovilne besede. Zahvaljujemo se za zvonjenje v Konjšici in na Ostrežu, župniku na Dolah za obred in vsem sosedom za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsi Povšetovi

LESNA INDUSTRIJA LITIJA

Zaradi razširitve predmeta poslovanja smo zainteresirani za sodelovanje s kooperanti na naslednjih področjih:

- **montaža svetlobnih kupol, svetlobnih trakov in pleksi gradbenih elementov,**
- **termična obdelava pleksi plošč,**
- **izdelava pločevinastih podnožij za FSL svetilk,**
- **izdelava lamelnega parketa iz najkvalitetnejšega lesa in industrijskih odpadkov.**

S kooperanti bi sklenili pogodbe.
Ponudbe za kooperacijo pošljite v samoupravni oddelek Lesne industrije Litija, kjer lahko dobite tudi dodatne informacije.

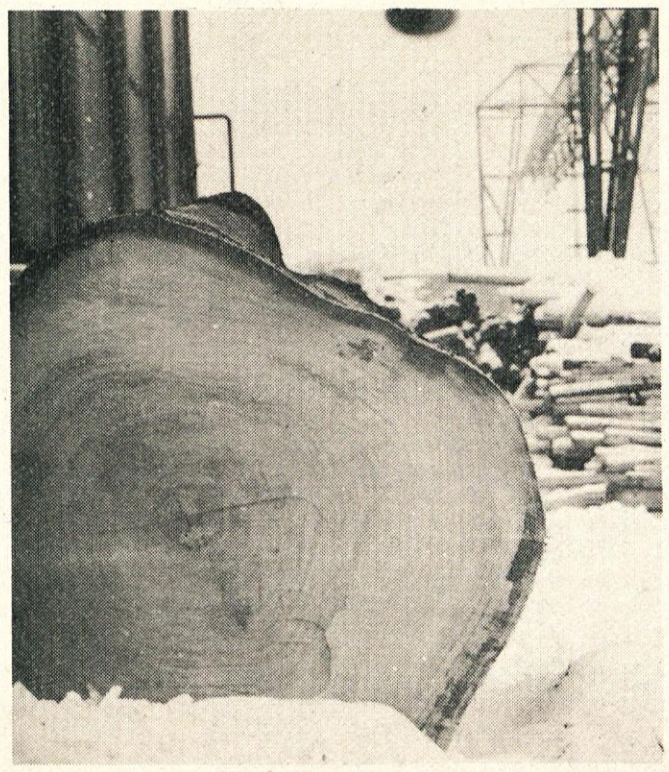

Zavod za izobraževanje in kulturo
Litija, Parmova 9,
enota Delavska univerza
objavlja za šolsko leto 1986/87

RAZPIS

I. za vpis v srednje šole po programih srednjega usmerjenega izobraževanja:
1. kovinsko predelovalna usmeritev
— 2. letnik programa kovinar — strojnik, smer oblikovalec kovin
— 2. letnik programa obratni strojni tehnik — tehnolog
2. promet in zveze
— vožnja motornega vozila, smer voznik (šolanje traja eno leto)
— organizator notranjega prometa — prometni tehnik
3. živilska predelava
— živilski delavec (slaščičar, pek, mesar); šolanje traja 1 leto

II. za vpis v osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
III. za vpis v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja za delo (tečaje):
— upravljalec lahke in težke gradbene mehanizacije
— tečaj za voznike viličarja
— tečaj za gostince
— začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
— tečaj za skladiščnike
— tečaj iz varstva pri delu
— higienski minimum
— tečaje tujih jezikov (nemški, angleški, italijanski)
— začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
Vse informacije dobite na Delavski univerzi Litija, Parmova 4, tel. 881-182, vsak dan od 7. do 12. ure in od 15. do 16.30.

OBVESTILO
O MOŽNOSTI VKLJUČITVE OBČANOV V STANOVANJSKO ZADRUGO DOMŽALE

Na pobudo občanov smo se s Stanovanjsko zadrugo Domžale dogovorili za delovanje te zadruge na področju občine Litija.
Vse občane — investitorje gradnje in prenove stanovanjskih hiš in stanovanj, ki se želijo vključiti v Stanovanjsko zadrugo Domžale, pozivamo, da se prijavijo. Prijavo v pisni obliki lahko izpolnijo pri Strokovni službi komunalne in stanovanjske skupnosti občine Litija, Jerebova 6, Litija. Od števila prijav je odvisna nadaljnja aktivnost vključitve v stanovanjsko zadrugo Domžale.
Stanovanjska zadruga Domžale ima za vključitev investitorjev v občini Litija naslednje pogoje:
1. **Investitor mora biti lastnik stavbnega zemljišča, zgradbe ali dela zgradbe oziroma stanovanja in da ima pridobljeno gradbeno dovoljenje oziroma potrdilo za priglasitev del. Faza dograjenosti objekta ni pomembna.**
2. **Investitor, ki že gradi, mora priložiti izjavo, kakšen in koliko materiala ima že nabavljenega.**
3. **Investitor mora predložiti potrjeno projektno dokumentacijo in popis materialov.**
4. **Pristopnina za vključitev v stanovanjsko zadrugo Domžale znaša 15.000.- din.**
5. **Stanovanjska zadruga Domžale obračunava zadružnikom stroške poslovanja v višini 5% od plačanega računa preko zadruge.**

Poslovanje Stanovanjske zadruge Domžale v občini Litija bo organizirano tako, da bodo zadružniki s področja občine Litija vse posle lahko opravljali v Litiji.

SAMOUPRAVNA KOMUNALNA IN
STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE LITIJA

TOZD Mercator - Kmetijstvo Industrija Trgovina n. sub.o. Ljubljana

Komisija za delovna razmerja Mercator Rožnik, TOZD Golovec, Ljubljana, Leninov trg 4, objavlja prosta dela in naloge

poslovodje — prodajalke
za poslovno enoto Primskovo
Pogoji: — Srednja šola za trgovinsko dejavnost
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo 60 dni
— tečaj higienskega minimuma

poslovodje — prodajalke
za poslovno enoto Polšnik
Pogoji: — Srednja šola za trgovinsko dejavnost
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo 60 dni
— tečaj higienskega minimuma

kuharice
(za pretežno delo v dopoldanskem času)
Pogoji: — kvalificirana kuharica ali z delom pridobljene delovne izkušnje
— 1 leto delovih izkušenj
— poskusno delo 30 dni
— tečaj higienskega minimuma
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom, razen pod točko 1 za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), z možnostjo sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas v eni izmed poslovnih enot na področju občine Litija.
Razpisuje tudi kadrovske štipendije na Srednji šoli za trgovinsko dejavnost, smer prodajalec živilske ali mešane stroke in blagovni manipulant.
Kandidati za štipendijo morajo predložiti:
— vlogo (obrazec DZS SP-1 vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic),
— overjen prepis oziroma fotokopijo zadnjega šolskega spričevala,
— potrdilo o dohodkih staršev v preteklem letu.
Prijave za razpis kadrovskih štipendij morajo prosilci vložiti do 31. 5. 1986 na naslov: Mercator Rožnik, TOZD Golovec, Ljubljana, Leninov trg 4.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, strica

JAKOBA ŠUŠTARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebno se zhvaljujemo organizatorjem pogreba, DPO, pevskemu zboru Jevnica, govornikoma tov. Evi Kovič in Jožetu Gorencu za poslovilne besede ter medicinskemu osebju ZD Litija.
Hvala vsem za izražena sožalja in darovano cvetje.
Žalujoči: žena Justa, otroci Tone, Dragica, Justi z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

ŠTEFKE PLANINŠEK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovano cvetje. Iskrena hvala tudi župniku in pevcem za lep pogrebni obred. Posebna hvala sosedom za vsestransko pomoč in vsem, ki ste jo spremljali na zadnji poti.

Hčerki Ani in Štefka z družinama

Vse je tiho, vse le sanja,
sanja tudi tiha pot,
ki, le kdo ve, kdaj popelje
nas utrujene od tod.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega ljubega sina, brata, bratranca in nečaka

VINKA BRINOVCA

roj. 2. 10. 1975, iz Slavine 1,

ki ga je 1. 5. 1986 zahrbtna bolezen iztrgala iz naše sredine, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom. Še posebno zahvalo smo dolžni GG Radeče, KS Dole, Osnovni šoli Dole in vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami in podarili toliko cvetja. Hvala tovarišici Jožici Vrtačnik in sošolcu Milanu Koletiču za izrečene poslovilne besede ter g. župniku za lep cerkveni obred, pogrebcem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Litija za ves trud in lajšanje bolečin.

Žalujoči: ati Vinko, mami Joža, brat Miri in ostalo sorodniki

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

MICI LOGAR

iz Litije

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zihvaljujemo govorniku za ganljive besede, pevcem, ki so ji ob grobu zadnjič zapeli, in hornistu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega dragega moža

ANDREJA JUHANTA

železniškega strojevodje v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom, ki ste mi stali ob strani v teh težkih trenutkih, sočustvovali z mano in darovali toliko lepega cvetja.
Hvala duhovnikoma za lepo opravljen obred. Pevcem se zahvaljujem za zapete žalostinke.
Še enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žena Mimi, Šmartno pri Litiji

ŠPORT IN REKREACIJA

NOGOMET

Občinska liga

V okviru občinske rekreacijske lige je bilo doslej odigranih 10 kol. Skupno nastopa 9 ekip, vodi pa ekipa Hotiča z dvema točkama prednosti pred ekipo Zavrstnika. No, že v naslednjem kolu pa je njuno medsebojno srečanje, ki bo verjetno odločilo o prvaku za leto 1985/86. Ob koncu lige pa bo izveden še zaključni turnir, na katerem obvezno sodelujejo vse ekipe.

Rezultati tekem občinske nogometne lige — pomlad 86.
8. kolo
Zavrstnik: Tisje 5:0
Dolina : ZL 3:2
Hotič : Oroglas 3:0 p.f.
Polšnik : Gradec preloženo
9. kolo
ZL : Hotič 1:20
Tisje : Dolina 4:4
Gradec : Zavrstnik 0:8
Sava : Polšnik 8:1
1. povratno kolo
Sava : Zavrstnik 1:2
Tisje : Hotič 1:6
ZL : Oroglas 0:12
Gradec : Dolina 4:2
II. povratno kolo:
Oroglas : Tisje 0:3 p.f.
Hotič : Gradec 7:2
Dolina : Sava 2:0
Zavrstnik : Polšnik 3:0 p.f.
LESTVICA:

1. HOTIČ	10	9	1	0	63:16	19 točk
2. ZAVRSTNIK	10	8	1	1	47:15	17
3. DOLINA	10	4	3	3	28:27	11
4. SAVA	10	4	2	4	39:25	10
5. OROGLAS	10	4	3	3	33:24	9 (-2 točki)
6. GRADEC	9	4	1	4	28:26	9
7. TISJE	10	2	2	6	22:37	6
8. POLŠNIK	8	1	0	7	21:41	1 (-1 točke)
9. ZL	9	0	1	8	9:79	1

MIRKO PLAZNIK

KOMUNALNO OBRTNO PODJETJE
KOMUNALA LITIJA
LITIJA PONOVIŠKA 15

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

delavec za prodajo plina ter druga opravila

Pogoji:
— končana šola tehnične smeri (IV)
— izpit B-kategorije
— poskusno delo traja tri mesece
Pisne prijave z ustreznimi dokazili sprejema kadrovska služba KOP Komunala Litija, Ponoviška 15. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ŠAH

Uspeh šahistov Litije

ŠK Litija je bil organizator letošnjega zasavskega moštvenega šahovskega prvenstva za pokal M. TITA v konkurenci članov, članic in mladincev.

Tekmovanja so se udeležila moštva šahovskih klubov iz ZAGORJA, SEVNICE, KRŠKEGA, BREŽIC in LITIJE.

Pri članih je naslov prvaka ZASAVJA osvojila ekipa ŠK LITIJA, ki je dobila vse dvoboje, pred ZAGORJEM in BREŽICAMI.

Pri članicah so prvo mesto osvojile šahistke LITIJA pred ZAGORJEM in BREŽICAMI.

V konkurenci mladincev pa je prvo mesto osvojila ekipa BREŽIC pred LITIJO in KRŠKIM.

ŠK LITIJA je igral v postavi:

Člani: KOLIR, MILINKOVIČ, NIKOLIČ in DOLINŠEK

Članice: PINTER OLGA in RUPNIK JOLANDA

Mladinci: DOLINŠEK TINKO, OBREZA ALEŠ in PLANINŠEK MARJAN.

Člani in članice so si z zmago na regijskem prvenstvu zagotovili nastop na republiškem šahovskem festivalu v Mariboru.

ŠAHOVSKI KLUB LITIJA

GLASILO OBČANOV:
Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Rudi Bregar, Dušan Gnezda, Franc Končar, Gorazd Mavretič, Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občanov). Uredniški odbor Delegatskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Praunseis, Roža Urbanc. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Tiskarna Novo mesto. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-617. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

RAZPIS

TRIM iger občine Litija za leto 1986/87

TVD Partizan Litija v sodelovanju z Občinsko konferenco ZSMS Litija razpisuje TRIM igre občine Litija za leto 1986/87. Športne panoge, v katerih nameravamo izpeljati tekmovanja, so:

1. kegljanje moški in ženske
2. streljanje moški in ženske
3. mali nogomet moški
4. balinanje moški
5. šah moški
6. smučanje moški in ženske
7. plavanje moški in ženske
8. odbojka moški in ženske
9. košarka moški in ženske
10. namizni tenis moški in ženske
11. kolesarjenje moški in ženske
12. rokomet moški in ženske
13. tek—kros moški in ženske
14. tek na smučeh moški in ženske

Prijavnina za vsako ekipo v eni disciplini je 1.000 din. Prijave bomo zbirali do vključno 30. maja 1986 v prostorih TVD Partizan, Ul. M. Boriška 2, ob torkih in petkih od 19. do 20. ure. Ob prijavi ekipe je treba poravnati tudi stroške prijavnine. Poravnate jih lahko tudi po položnici (št. ŽR: 50101-678-96029 — odrezek prinesite s seboj).

Tekmovalo se bo po pravilih TRIM iger občine Litija za obdobje 1986/87. Vse morebitne spore rešuje komisija, ki jo imenuje organizator. Vse informacije lahko dobite ob prijavi!

Andrej Poglajen

TEK

Osmi tradicionalni tek na Petelinjek

27. aprila 1986 je ŠD Presad Gabrovka izvedlo v lepem vremenu tek v počastitev krajevnega praznika. Na startu je bilo 41, to je rekordno število, tekmovalcev in tekmovalk v šestih starostnih skupinah. Proga je popeljala tekmovalce na Kumpolje, kjer so dan poprej odkrili spominsko ploščo, preko Petelinjeka krožno nazaj v Gabrovko.

Medalje in diplome je v imenu pokrovitelja obrata Presad Gabrovka podelil Marjan Valenčič.

REZULTATI:
PIONIRJI: 1. mesto: Rok Valenčič, ŠŠD Presad Gabrovka
2. mesto: Igor Jerič, ŠŠD Presad Gabrovka
3. mesto: Robi Zavrl, ŠŠD Presad Gabrovka
PIONIRKE: 1. mesto: Brinka Kotar, ŠŠD presad Gabrovka
2. mesto: Mojca Pavič, AK Kamnik
3. mesto: Berta Zidar, ŠŠD Presad Gabrovka
ČLANI: 1. mesto: Polde Saje, Trebelno
2. mesto: Ivan Urh, Črna
3. mesto: Marko Rokavec, AK Kamnik
ČLANICE: 1. mesto: Adi Antonin, AK Kamnik
2. mesto: Majda Lovša, KS Dragomelj
3. mesto: Tončka Jarc, Trebnje
ST. ČLANI: 1. mesto: Tone Peršak, Dravlje
2. mesto: Drago Sila, Trebnje
3. mesto: Marjan Novak, Ježica—Ljubljana
ST. ČLANICE: 1. mesto: Marinka Sila, Trebnje

Najbolj množično so se teka udeležili člani TVD Partizan Litija. POhvaliti je treba tudi tekmovalce iz Trebnjega, Kamnika in Dragomlja. Ugotavljamo pa neaktivnost žensk.

Vabimo vas spet čez leto dni, posebej še ženske.

Igor Medved

szdl
ODBOR BRIGADIRJEV VETERANOV - MDB
Sedež odbora - 61000 LJUBLJANA, Študentovska 3/II
telefon 061/325-050

Srečanje brigadirjev veteranov MDB

Odbor brigadirjev-veteranov MDB pri MK SZDL LJUBLJANA tudi letos prireja tradicionalno srečanje brigadirjev-veteranov MDB, ki so sodelovali v delovnih akcijah 1945—1956.
Letošnje, 5. srečanje brigadirjev-veteranov MDB bo

v soboto, dne 14. junija 1986, ob 9. uri

v Rekreacijskem centru JEŽICA v Ljubljani (bivši »Štern), Titova 260, do kamor vozi tudi avtobus mestnega potniškega prometa štev. 6. in 8 iz centra mesta.
Poskrbeli bomo za krajši kulturni program, ples in razvedrilo.
Za gostinske storitve na srečanju bo poskrbljeno, stroške krijejo udeleženci sami.
Udeležencem bo na razpolago tudi posebna spominska značka 5. srečanja.

Na srečanje vabimo vse brigadirje-veterane MDB iz vseh ljubljanskih občin, seveda pa so vabljeni, tako kot vedno doslej, brigadirji-veterani MDB iz vse Slovenije.

Vse udeležence srečanja prosimo, da se pri vhodu v Rekreacijski center JEŽICA javijo naši dežurni ekipi zaradi vpisa v seznam brigadirjev-veteranov MDB z območja Ljubljane, ker še vedno ni dovolj popoln.
Iz izkušenj vemo, da nam našega srečanja tudi slabo vreme ne more pokvariti, zato pričakujemo tudi letos številno udeležbo brigadirjev-veteranov MDB.

Predsednik odbora
Bruno THALER

KOLESARSTVO

Vzpon na GEOS

Turistično društvo Vače in TVD Partizan Litija vabita vse ljubitelje rekreativnega in tekmovalnega kolesarjenja, njihove organizacije in klube, da se udeleže množične kolesarske prireditve »VZPON na GEOSS«.

Prireditev bo v NEDELJO, 8. junija 1986.

Pričetek bo ob 10. uri s startom udeležencev izpred gostišča Kegljišče. Prireditelj bo zbiral prijave 2 uri pred pričetkom prireditve v prostorih Kegljišča v Litiji. Prireditev je namenjena predstavitvi Geometričnega središča SR Slovenije ter popularizaciji rekreativnega kolesarjenja.

PRAVILA PRIREDITVE

Proga
Izpred gostišča Kegljišče v Litiji preko reke Save, po ravnini v smeri Ljubljane, preko Zg. Loga, proti Sp. Hotiču. Na križišču v Sp. Hotiču gre desno proti Vačam, po dveh km se prične serpentinski vzpon do obeležja GEOSS na Slivni na nadmorski višini 645 m v dolžini 10 km z relativno višini 390 m. Celotna dolžina proge je 16 km, od tega 14 km asfalta, 2 km pa makadama.

Start v nedeljo, 8. 6. 1986
Ob 10. uri izpred gostišča Kegljišče v Litiji. Sledi zaprta vožnja s spremstvom do Spodnjega Hotiča. V Sp. Hotiču je start odprtega dela vožnje.
Proglasitev rezultatov in podelitev nagrad:
Ob 12. uri po predstavitvi obeležja GEOSS in zgodovinskega pomena Vač bo razglasitev rezultatov in podelitev daril.

Nagrade in priznanja prejmejo
— vsak udeleženec spominsko priznanje
— najstarejši in najmlajši udeleženec prireditve (moški, ženska)
— najtežji in najlažji udeleženec prireditve (moški, ženska)
— največji in najmanjši udeleženec prireditve (moški, ženska)
— najštevilnejša družina
— najštevilnejša organizirana skupina

Pravica nastopa
Na prireditvi lahko nastopajo vsi kolesarji, ki jih veseli organizirano rekreativno kolesarjenje v skupinah in se čutijo sposobni prevoziti progo. Otroci, mlajši od 14 let, se smejo udeležiti prireditve le v spremstvu staršev oz. organizirani v skupinah, ki jih vodijo polnoletne osebe.

Splošni predpisi
Prireditev bo potekalw ob normalnem prometu, zato so kolesarji dolžni upoštevati cestno prometne predpise in navodila organizatorjev. Kolesarji bodo glede na vrsto kolesa, starost in fizično pripravljenost razporejeni po skupinah. Udeleženci prireditve vozijo na lastno odgovornost. Organizator ne prevzema odgovornosti za morebitne prestopke udeležencev in škodo, ki bi jo le-ti z malomarnim ravnanjem povzročili sebi ali drugim osebam. Na prireditvi je prepovedano prehitevati čelna vozila spremstva. S svojim startom vsi udeleženci potrdijo, da so seznanjeni z določili razpisa, objavljenem v sredstvih informiranja in startnem kartončku, ki ga prejme vsak udeleženec ob prijavi na startnem prostoru. Vsi udeleženci bodo zavarovani pri Zavarovalni skupnosti Triglav, Območna skupnost Ljubljana.

Stroški tekmovanja
Organizator nosi stroške spominskih priznanj, nagrad, tehnične izvedbe prireditve in okrepčilnih napitkov. Startnina je 300 din za vse udeležence, stare nad 15 let.

Prijave:
Pisne poimenske prijave pošljite do četrtka, 5. 6. 1986, na naslov: Občinska konferenca SZDL Litija, Trg na Stavbah 1, 61270 Litija. Udeleženci, ki se ne bodo prijavili pisno, se lahko prijavijo dve uri pred pričektom prireditve v prostorih gostišča Kegljišče v Litiji. V tem času bo v teh prostorih prireditelj delil udeležencem startne kartončke.

Opozorilo:
Prireditelj si pridržuje pravico, da v primeru slabega vremena dan pred prireditvijo preko sredstev javnega informiranja prireditev prestavi.
Po prireditvi Turistično društvo Vače vabi vse udeležence in druge goste, da se udeleže piknika s športno zabavnim programom, v katerem bodo sodelovali udeleženci in gostje prireditve.

U. S.

Spretnega delavca zaposlim v kovinski stroki. Tel. 881-980, Nace Šteferl.

Čebelarstvo Firm, Podšentjur 10, Litija
Pridelovanje in prodaja čebeljih proizvodov po dnevnih cenah:

— med, cvetni prah, matični mleček, matice.

Preklic!
Preklicujem lažne besede, ki sem jih izrekla o Lojzetu Gombaču, Vlasti Žičkar in njeni prijateljici Darji.
Anica Kukovica